ԺԸ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 4572 1/14 ՄԱՐՏ 1901 ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ 23 ԶԻԼԳԱՏԷ 1318 ԺԸ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 4572

درعلیه‌ده غلطه‌ده (آره‌ولك) غزته‌سی اداره‌خانه‌سنه

ՊՈԼԻՍ Ղալաթիա, Նորատունկեան Խան

Les annonces sont reçues
à la Direction du Journal "AREVELK"
Galata, CONSTANTINOPLE.

Նամակ կամ որ եւ է գրութիւն պէտք է ուղղել
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԹԵՐԹԻ
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ

20 ՓԱՐԱ

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՕՐԱԹԵՐԹ

Ազգային, Գրական եւ Քաղաքական

20 ՓԱՐԱ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Պոլսոյ եւ գաւառներու համար	տարեկան	140	Ղր.
» » » »	վեցամսեայ	70	»
» » » »	եռամսեայ	40	»
Օտար երկիրներու համար	տարեկան	40	Ֆրն.
» » »	վեցամսեայ	20	»

Դրամի փոխարէն փոստայի փուլ կ'ընդունուի, 115 դրուշի փուլը 100 դրուշի հաշուով։

Տեղական բաժանորդաց ծախքը բաժանորդագրին կը վճարուի։

Ծանուցմանց համար պէտք է դիմել ուղղակի Խմբագրատան։

ՈՉ ՀԱՆԳՍՏԵԱՆ ՍՆՏՈՒԿ
ՈՉ ՆՊԱՍՏԻ ՍՆՏՈՒԿ

Համոզուելով թէ Հանգստեան Սնտուկի մը հաստատութիւնը գործադրելի ըլլալու դիւրացուցիչ հանգամանքներով չի փայլիր, Ուսումնական Խորհուրդը իր վերջին նիստին մէջ որոշած է Նպաստի Սնտուկ մը սահմանել ուսուցչաց համար, անոնց կարօտութեան պարագային ի դարման։

Որչափ կը յիշենք, այս երրորդ անգամն է որ արդի Ուսումն. Խորհուրդը կը զբաղի այս կարեւոր խնդրով, յուզուելով իւրաքանչիւր անգամ մէյմէկ եղերական դէպքերէ, այն է Մկրտիչ Թերզեանի անձնասպանութենէն, հէք Դաւիթ Սարգիսեանի տարաժամ մահէն եւ ողբացեալ Մկրտիչ Սարըեանի աղեխարշ վախճանումէն։ Առանց այսպիսի յուզիչ դէպքերու ալ Ուսումն. Խորհուրդը նպատակ եւ մտադրութիւն ունեցած է առաջքէն ուսուցչաց ապագայ վիճակին վրայ խորհելու, որ ընդհանրապէս թշուառութեան յանգելու ընթացքի մէջ է, ցորչափ բարւոքիչ կարգադրութիւն մը չէ եղած անոնց նիւթականին մասին, բայց եթէ տակաւին այդ բաղձացեալ արդիւնքը ձեռք բերուած չէ, յանցանքը ոչ մէկու մը կը վերաբերի, այլ արդի կըթական դրութեան՝ որ չընծայեր նպաստաւոր հանգամանքներ այդ նպատակին իրականացման համար։

Անշուշտ ատոր համար է որ Հանգստեան Սնտուկի հաստատութեան յոյսը կամ կարելիութիւնը անիրականալի նկատուած եւ Նպաստի Սնտուկի մը դրութիւնը սահմանելու գաղափարը ընդգրկուած է, որ բնականաբար աւելի դիւրին եւ գործնական կ'երեւայ, մանաւանդ ի նկատ առնելով այն պարագան թէ ժողովուրդը սիրայօժար մասնակցած է հանրային նպաստահաւաքութեան, երբ պէտք տեսնուած է գթալու ուսուցչի մը մահուան պարագային, որուն երկու օրինակները չօշափելի կերպով վերջերս տեսնուեցան վերը յիշուած Դաւիթ Սարգիսեանի եւ Մկրտիչ Սարըեանի աղետալի մահերուն տխուր առիթներովը։ Բայց թո՛ղ որ ամէն ուսուցիչ Սարգիսեան մը չէ, եւ ոչ ալ մանաւանդ Սարըեան, այս ալ կայ որ հաւանական չէ թէ ամէն անգամ կարելի ըլլայ այսպիսի հանգանակութեան ձեռնարկել, կամ այսքան արդիւնաւորել, ուստի միանգամ ընդ միշտ լաւ կ'ըլլայ որ միակերպ դրութիւն մը սահմանուի ու գործադրուի, որպէս զի կարելի եղած խնամքը տարուի կարօտ ուսուցչաց իրենց ծերութեան մէջ կամ մահուան պարագաներուն իրենց ընտանեաց համար։

Այդ տեսութեամբ գէթ Նպաստի Սնտուկը բան մըն է, Հանգստեան սնտուկ չեղած պարագային։ Բայց առանց ուզելու կանխել Ուսումն. Խորհրդոյ այս մասին ընելիքին եւ յաջող կամ անյաջող ելլելիքին վրայ վաղահաս կարծիք ու գաղափար մը յայտնել, քանի որ աղէկ գիտենք իր անկեղծ ու բարի տրամադրութիւնը եւ կը մաղթենք որ մանաւանդ յաջողելու գոհունակութիւնը ու փառքը վայելէ, մեր անհատական կարծիքի սահմանէն դուրս ելած չենք ըլլար եթէ ըսենք որ ուսուցիչներու ապագայ վիճակը բարւոքելու միջոցը ո՛չ Հանգստեան Սնտուկն է, ո՛չ Նպաստի Սնտուկը, եթէ նոյն իսկ կարելի ըլլայ մէկը կամ միւսը հաստատել, այլ միակ միջոցն է նոյն իսկ ուսուցչութեան ասպարէզը բարձրացնել, որպէս զի անոր իւրաքանչիւր անդամը ի վիճակի ըլլայ ոչ միայն իր առօրեայ ապրուստը հոգալու, այլ եւ բան մըն ալ խնայելու իր ծերութեան օրերուն՝ կամ յետ մահուան՝ ընտանիքին համար։

Չկարծուի թէ աւելի անիրականալի բան մը կ'ըսենք քան նոյն իսկ Հանգստեան կամ Նպաստից Սնտուկ մը հաստատելու ոչ նուազ դժուարիրականալի խորհուրդը, զի մինչդեռ այդ սնտուկներէն մէկը կամ միւսը հաստատել՝ այսինքն արդիւնաւորել բոլորովին Ուսումն. Խորհրդոյ ձեռքը չէ, մեր առաջարկած եղանակը կամ նախադաս համարած միջոցը բոլորովին իր ձեռքն է, եւ զայն գործադրել անհրաժեշտ հաստատամտութեամբ բաւական է բաղձացեալ նպատակը իրականացնելու համար։ Ահա թէ ինչ է այդ միջոցը, որ քանի մը կէտերէ կը բաղկանայ.

1. Օրինական հաստատ դրութիւն մը սահմանել՝ որուն համեմատ ոչ մէկ ուսուցիչ կամ ուսուցչուհի առանց օրինաւոր պատճառի, եւ միմիայն քմահաճոյքի համար պաշտօնանկ չըլլայ։

2. Բացարձակապէս արգիլել որ ոչ մէկ Թաղ. Խորհուրդ կամ Հոգաբարձութիւն չհամարձակի առանց վկայականի պաշտօնեայ գործածել, որպէս զի անարժանները արժանաւորներուն տեղը չբռնեն։

3. Վկայական տալ չատ դժուարութեամբ, այսինքն լիակատար արժանիք ունեցողներուն միայն, որպէս զի աւելորդ տեղ՝ ներթալով կրթական պաշտօնէից թիւը չաւելնայ եւ մատուցումը խնդրանքէն չշատնայ, որուն հետեւանքը կ'ըլլայ թոշակներու հետզհետէ զեղչումն ու անկումը, ինչպէս դիտելի եղած է այժմ իսկ. խիստ թեթեւ բացառութեամբ, այնպէս որ սպասաւորէ եւ սպասուհիէ աւելի աժան վարձքով ուսուցիչ եւ ուսուցչուհի կայ ազգ. վարժարաններուն մէջ, որոնք չոր օգնականիկ մը իսկ հազիւ կը ճարեն, ուր կը մնայ որ ապագային համար ո՛ եւ է խնայողութիւն ընել կարենան։

4. Տրուած վկայականաց աստիճանին ուշադրութիւն ընելով չթողուլ որ, զոր օրինակ, օգնական մասնագէտ մը կամ օգնական-ուսուցիչ մը հրաւիրուի դասատուական-ուսուցչի, մասնագէտ-ուսուցչի եւ կամ նոյն իսկ տնօրէնի պաշտօն վարելու, միմիայն իր աժանութեան շնորհիւ, որպէսզի իւրաքանչիւր ոք իր արժանեաց համեմատ վճարուելով՝ անպէտ եւ վնասաբեր մրցումը տեղի չունենայ։

Այս չորս կէտերուն անկեղծ, անաչառ եւ կորովի գործադրութիւնը՝ ուսուցչական ասպարէզը այնչափ պիտի բարձրացնէ որ իւրաքանչիւր արժանաւորը լաւապէս վճարուելով պիտի կարողանայ թէ՛ ապրիլ եւ ապրեցնել իր ընտանիքը եւ թէ՛ յետ մահուան խնայողութիւն մը ձգել իր ընտանիքին, մանաւանդ որ ապահովագրութեանց բարերար դրութիւնը այնքան հիանալի եւ փրկարար դեր մը կը կատարէ արդի ժամանակ։ Առանց այս միջոցին՝ ո՛չ Հանգստեան եւ ոչ ալ Նպաստի Սնտուկը բան մը պիտի կարենայ ընել, անտարակոյս եղիք, եւ զուր տեղ ժամավաճառ կ'ըլլաք։

ՑՈՒՍԱԿ

ՄԵՐ ԹՂԹԱԿԻՑՆԵՐՈՒՆ

Կը խնդրուի մեր թղթակիցներէն եւ յօդուածագիրներէն որ իրենց ձեռագիրները թուղթին մէկ երեսին վրայ միայն գրեն, տպարանի աշխատութեանց դիւրութեան համար։

ՀՐԱՇՔ ՄԸ

Այնպիսի երկրի մը մէջ կ'ապրինք — Պաղեստին գաւառը — որուն չորս կողմը Աստուծոյ Որդւոյն եւ Իր սիրելի աշակերտներուն հրաշքներու անթիւ ու անմոռաց յիշատակներովը կը պանծայ, եւ մեր յարգելի ընթերցողները կրնան՝ թերեւս մտքէ անցընել թէ՝ քանի որ հրաշքներու երկիրն է Պաղեստին, գուցէ հիմայ ալ, ատեն ատեն, հրաշքներ կը կատարուին հոն ու ես չեմ նկարագրեր զանոնք։

Ապացուցանելու համար թէ Երուսաղէմի մէջ եւ իր շրջականները ինչ որ կը պատահի՝ բնաւ չենք մոռնար օրը օրին ներկայացնելու մեր սիրելի ընթերցողներուն, — հրաշք մը, աշխարհիկ, առաջին անգամ, զոր կը լսենք Ս. Գրոց մէջ մեր կարդացած աստուածային հրաշքներէն ետքը, կը փութանք հրապարակ հանել Արեւելքի մէջ... հաւատալու կամ չհաւատալու բացարձակ իրաւունքը իւրաքանչիւրին կամացն ու հաճութեանը թողլով։

Պէտք է խոստովանինք սակայն թէ՝ սոյն հրաշքի ազդեցութենէն է որ երկու օրէ ի վեր Երուսաղէմի երկինքը կէս ամպոտ, կէս կապոյտ կը տատամսի կարծես... անձրեւէ՞ թէ ոչ։ Արեւմտեան անձրեւաբեր հողմերը կը մղեն անդադար եւ ի զուր կ'ուռեցնեն մեր գլուխները գիշեր ու ցորեկ. Ջերմութեան աստիճանը 21էն մինչեւ 8ի իջած է ու կրնանք երեւակայել թէ դեկտեմբերի եւ յունուարի անտանելի ցուրտերէն ետքը, որչա՛փ կը սարսռեցնեն զմեզ փետրուարի այս վերջին օրերուն ցուրտերը։

Նայեցէ՛ք ուր տեղի ունեցած է այդ հրաշքը, մինչ առաջ վայելած է անոր շնորհքը. հո՛ն, ինչպէս կը լսենք, բաւական անձրեւ է բռնաշունչ հողմերէ ետքը։ Հոս ալ պիտի անձրեւէ, կ'ըսեն... եթէ հաւատք ընծայուի հրաշքին։

Թէ ի՛նչ էր այդ հրաշքը, — պատմենք.

Նազարէթի դաշտին մէջ այծարած հովիւ մը, որուն ի՛նչ ազգէ եւ ո՛ր դաւանութենէ ըլլալը անծանօթ կը մնան մեզի, երիկուան պահուն իր սեւուրուկ այծերը քաղաք վերադարձուցած ատեն, կը նշմարէ ճերմակուկ, գիրուկ ու սիրունիկ ոչխար մը — Պաղեստինի առ հասարակ ոչխարներէն բոլորովին տարբեր — որ իր այծերուն հօտին խառնուած կ'երթայ, մինչդեռ չկան եղեր բնաւ ուրիշ ոչխարի հօտեր՝ ո՛չ իր գտնուած դաշտին մէջ եւ ոչ ալ շրջականները՝ որ տեղերէն մոլորած եկած ըլլայ այդ ոչխարը. ուստի հովիւը պահ մը վարանելէ ետքը՝ կ'որոշէ իր տունը տանիլ զայն իբրեւ Աստուծոյ պարգեւ մը ու մորթել՝ որ կրնար, չաբթուան մը համար, իբր օրապահիկ բաւել իր ընտանիքին եւ, այս ուրախութեամբ, կը հասնի, վերջապէս, իր խարխլած տունը։

Ի տես ոչխարին՝ կ'ուրախակցին իրեն հետ իր կինն ու զաւակները եւ երբ փառաւոր ընթրիք մը վայելելու հրճուանքովը արբշիռ՝ կը կապեն ոչխարին ոտքերը ու դանակը կը շողայ ի սպանդ, լոյս մը յանկարծ կը ճառագայթէ հովուին տանը մէջ. ահաւոր ձայնով մը կը խօսի ոչխարը՝ ինչպէս երբեմն Բաղաամու էշը՝ Աստուծոյ հրեշտակին դէմ յանդիման. սարսափ կը պատէ չորս կողմը եւ ամէնքը պատկառ կը կենան պատգամի մը որ կ'որոտայ. — «Մի՛ մխեր ձեռքդ ինծի. Ես եմ Աստուծոյ Հրեշտակը՝ որ ոչխարի կերպարանքով այծերու հօտիդ խառնուած՝ քեզ ղրկուեցայ. Աստուածային պատգամն է որ կ'աւանդեմ, օ՜ն, փութա՛, մի՛ դանդաղիր, գնա՛, քարոզէ՛ Պաղեստինի մէջ ամէն տեղ, — Աստուած կ'ըսէ՝ «Հեռացի՛ր ժողովուրդ քու մեղքերէդ որ չզրկեմ զքեզ իմ անձրեւներէս, վասն զի Ես եմ Եղիայի Եհովան»»։ Եւ ոչխարը աներեւոյթ կ'ըլլայ։

Այս հրաշքը բաւական վիլվուկ հանեց Երուսաղէմի մէջ եւ պատգամաբեր հովիւը դեռ չ'երեւցաւ։

Երուսաղէմ ԱՐՕԹՐ

ՃԵՐՄԱԿ ՎԱՐՍԵՐ

(ՆՈՐԱՎԷՊ)

(Շար. երէկի թիւէն եւ վերջ)

Զ.

Վերջապէս եկաւ Սիսակ։ Թէ ի՛նչ զգացին անոնք երկուքն ալ, երբ զիրար առաջին անգամ տեսան, Աստուած միայն գիտէ եւ կրնան զգալ այն սրտերը միայն որոնք տարիներով իրարու համար տոչորուած են։ Շատ քիչ էր փոխուած Սիսակ. անոր այրական դէմքին վայելչութիւնը դեռ չէր անցեր բնաւ եւ անոր ամբողջ կերպարանքն ալ հաճելի տպաւորութիւն մը կ'ընէր։ Սուրբիկ իր սեւ զգեստներուն մէջ, իր սեւ ծամերովը, զորս ինք երբեմն միշտ առանց հիւսելու իբրեւ ծածանող դանդուրներ կրած էր եւ որոնք հիմա հիւսուած էին, ու իր դէմքով, որ քիչ մը նիհարցած էր ու տժգունած, նոյնչափ թարմ էր ու գրաւիչ՝ որչափ դեռ չամուսնացած։

Անկէ յետոյ գեղեցիկ ու արեւոտ օրերու շարք մը յաջորդեց անոնց առաջին տեսութեան։ Սուրբիկի այտերը գոյնառին դարձեալ եւ աչքերը խաղաղ զուարթութիւն մը կ'արտայայտէին։ Բան մը միայն կը տանջէր զինքը — մի՛ գուցէ Սիսակ չուտով մեկնի։ Անոնք ամբողջ ժամեր բոլորովին առանձին իրարու հետ կ'անցընէին։ Առաւօտները յաճախ մօտակայ անտառը կ'երթային, ուր ծառերու շուքին տակ եւ քրքջացող վճիտ առուակի մը եզրին պարզ նախաճաշիկ մը կ'ընէին եւ յետոյ շրջակայքը կը պտըտէին իրարու հետ ուրախ զրուցելով խօսելով...։ Բայց երբեմն Սիսակ մտահոգ կը դառնար յանկարծ ու անմիջապէս հրաժեշտ առնելով կը բաժնուէր Սուրբիկէն ու ամբողջ օրը այլեւս չէր երեւար անոր։

Իրիկուն մը, նաւակ նստան միասին. լուսինը ծագեցաւ լեռներու ետեւէն եւ իր մեղմ ճառագայթներովը կը լուսաւորէր կապոյտ լիճը։ Սուրբիկ կը ղեկավարէր նաւակը եւ ալիքներու ծփանքին վրայ նաւակին հետ մեղմիւ կ'օրօրուէր, ու իր սեւ վարսերը, զորս ինք Սիսակի փափաքին համաձայն քակած կը կրէր, կը ծածանէին մեղմիկ։ Երկուքն ալ կ'երազէին լուռ...։ Այն ատեն ըսաւ Սուրբիկ ցած ձայնով. «Ո՜րչափ երջանիկ է ան, որ հոս սէր կը գտնէ»։ Սիսակի համար, կարծես, որոտման ձայներ էին այդ բառերը. անմիջապէս նաւակը եզերքին մօտեցուց եւ ցամաք ելաւ. Սուրբիկը ամարանոց տարաւ եւ ինք գիշերուան ստուերին մէջ աներեւութացաւ ու ամբողջ միւս օրը չերեւցաւ։ Որչափ ալ որ Սուրբիկ հարցուց այդ մասին, ան բոլորովին լուռ մնաց եւ չպատասխանեց բնաւ։ Այս եւ նմանօրինակ չատ դէպքեր պատահեցան եւ միշտ Սիսակ խոյս կու տար Սուրբիկէն, թերեւս առանձնութեան մէջ իր յուզումներուն, զգացումներուն տիրելու համար...։

Սեպտեմբեր էր, դեռ երկինքը պայծառ էր ու ամառուան տաքը զգալի կը փոխուէր եւ լեռնային մանուշակը, աշնան այդ գողարիկ զաւակը, իր մօրը գալուստը կ'աւետէր, ու ամարանոցներն ալ կը պարպուէին տակաւ։ Աշունը իրեն հետ անձրեւ, ցեխ ու փոթորիկներ ալ բերաւ։

Կէս օր էր. դուրսը հանդարտութիւն մը կը տիրէր, որ նշան էր մօտալուտ փոթորիկի մը. երկինքին վրայ կամաց կամաց մութ ամպերը կը դիզուէին, օդը հեղձուցիչ էր ու չնայելով եղանակին, բաւական ալ տաք։ Սիսակ եւ Սուրբիկ Տիկին Ա...ի սենեակն էին հաւաքուած, Սիսակ բարձր ձայնով կը կարդար, Սուրբիկ անոր դիմացը նստած հոգեզմայլ, առանց օդէն ազդուելու, կը լսէր այդ իրեն այնչափ սիրելի ձայնը։ Փոթորիկը արդէն սկսած էր դուրսը։ Երբ Սիսակ վեր նայեցաւ անգամ մը՝ պատուհանէն երկինքն ու լիճը դիտելու համար, աչքերը Սուրբիկի երազուն աչքերուն հանդիպեցան. կարծես իր սիրտը անոր աչքերէն բանկեցաւ...։ Այն ատեն թողուց գիրքը ու ոտքի ելլելով ըսաւ, թէ կ'ուզէ քիչ մը ազատ օդի մէջ շրջագայիլ։ Սուրբիկ ուզեց ընկերանալ, բայց ան արգիլեց, եւ շտապով հեռացաւ քովէն։ Սուրբիկ պատուհանէն անոր կը նայէր։ Հակառակ իր խոստման՝ Սիսակ դիմեց դէպի լիճը, քակեց եզերքի նաւակը, նետուեցաւ մէջը ու սկսաւ հեռանալ ափէն։ Փոթորիկը մեղմացեր էր, բայց դեռ երկինքը կ'անձրեւէր խոշոր կաթիլներով։ Սուրբիկ վազեց վար՝ զայն ստիպելու որ ետ դառնայ, բայց ան արդէն չատ հեռացած էր եզերքէն եւ ձայնը չէր հասներ հոն։ Հառաչելով ետ դարձաւ Սուրբիկ. սաստիկ տխրութիւն մը պատեց իր սիրտը, ի զուր մայրը կը ջանար հանդարտեցնել զինքը ըսելով, թէ Սիսակ լաւ նաւավար մը ու քաջ լողորդ մըն է։

Կարծես թէ բնութիւնը զայրացած էր. հազիւ թէ փոթորիկը քիչ մը խաղաղած էր ու ահա նոր մը անհաւատալի սաստկութեամբ սկսաւ։ Սուրբիկ իր առանձնասենեակին պատուհանին առջեւ նստած դիմացի անտառը կը դիտէր, երբ նշմարեց փոթորիկին դարձեալ սկսիլը, անտառին հաստաբուն ծառերը իրարու խոնարհութիւն կ'ընէին ճարճատելով. Սուրբիկ վազեց անմիջապէս մօրը սենեակը, ուրկէ լիճը կ'երեւար, տեսաւ որ փրփրալից ու մռնչող կոհակները սաստկութեամբ լճին եզերքները կը ծեծէին, եւ լիճը որ առաջ մանուշակագոյն — կապոյտ գոյն մը ունէր, հիմա գորշ-կանանչ գոյն մը ստացած էր։ Մութ ամպերը երբեմն երբեմն կայծակի զիկզակներով կը պատռուէին, կարծես, եւ այդ պատառման ձայնը, որոտումը, մարդուս ականջները կը խլացնէր։

Մայրը չարունակ կը զգուշացնէր Սուրբիկը, որպէս զի պատուհանին քով չկենայ, բայց ան չէր լսեր. ան միայն դուրսի ժխորը եւ իր տանջուող հոգիին աղաղակը կը լսէր։ Այսպէս անցաւ բաւական ժամանակ։ Վերջապէս ալ չկրցաւ համբերել։ Դուրս վազեց ամարանոցէն, փոթորիկը բաւական հանդարտած էր, բայց եւ այնպէս դժուարաւ հասաւ մինչեւ լճին եզերքին։ Հոն գտաւ երկու նաւավարներ որոնք՝ իմացած ըլլալով թէ լճին վրայ նաւակ մը կայ՝ գլուխնին կը թօթուէին ու բարեպաշտութեամբ երեսնին կը խաչակնքէին։ Սուրբիկի հարցումին, թէ չէ՞ին ուզեր զայն փնտռել ու գտնել, նաւավարները լուռ ցոյց տուին կատաղի ծովակը ու սպառնալից երկինքը։ Նա բաւական մեծ գումար մը առաջարկեց, որպէս զի անոնք յանձն առնէին փորձել. բայց ոչ մէկը համարձակեցաւ. եւ ի՜նչ բանի պիտի ծառայէր այդ փորձը. ո՞ւր պէտք էր փնտռել զայն այդ անհուն տարածութեան մէջ, որուն վրայ հազիւ կարելի էր այժմ մէկ քայլ հեռուն որոշակի տեսնել։ Վայրկեանէ վայրկեան կ'աճէր իր մտատանջութիւնն ու յուզումը։ Այն ատեն իրեն թուեցաւ թէ օգնութեան ձայներ կը լսէ լիճէն, բայց քովինները ոչինչ լսած էին։ Երկու նաւավարները հեռացան եզերքէն արագ քայլերով ու ճանապարհին իրարու կը հարցնէին թէ ո՛վ էր այդ աղջիկը։ Սուրբիկ դարձեալ օգնութեան ձայներ լսել կարծեց. վշտէն ու երկիւղէն յիմարացած դիմեց մօտակայ նաւակը ու իր տկար մատներովը փորձեց քակել նաւակին չուանը. մատներէն արիւն կը վազէր. բայց ո՞րու հոգ. վերջապէս յաջողեցաւ եւ նաւակին մէջ նետուեցաւ ու իր տկար բազուկներովը յաջողեցաւ յաղթել ալիքներուն բռնութեան ու հեռացաւ ափունքէն իր նաւակովը, որ փետուրի մը նման խաղալիք էր դարձած ալիքներուն։

Տիկին Ա... կարծելով թէ Սուրբիկ ժամանակէն չատ առաջ քաշուած է իր սենեակը ու չատոնց կը քնանայ՝ իր վիշտը ժամանակ մը մոռնալու համար, հանգիստ պառկեցաւ Սիսակի համար աղօթելով. եւ խեղճ կինը ատկէ զատ ի՜նչ կրնար ընել. ա՜յնչափ տկար էր արդէն...։ Հէք մայր, չէր գիտեր որ իր աղջիկն ալ կատաղի ալիքներէն քշուած իր նաւակովը միասին ինկած էր Սեւանայ կղզին ու հոն պաղ քարի ու թաց հողի վրայ պառկած էր առանց ծածկոյթի...։

Առաւօտուն երբ արեգակը ծագեցաւ, արդէն չատոնց փոթորիկը վերջացած էր. արեւուն ջերմ ճառագայթները տաքցուցին խեղճին կիսով չափ սառած մարմինը ու անոր նոր կեանք, նոր ոյժ պարգեւեցին իր սիրելին, իր պաշտելին վերստին փնտռելու համար։

Սուրբիկ կը քալէր Սեւանայ կղզիին վրայ աննպատակ, անծրագիր, միշտ յառաջ ու յառաջ. այսպէս քալեց ան բաւական ժամանակ, եւ իր մաշած մարմինը տաքցաւ ու քրտնեցաւ եւ ահա յանկարծ ճամբուն մէկ դարձուածքին վրայ... Սիսակ իր դէմն ելաւ։ Սուրբիկի աչքերը լայն մը բացուեցան, յետոյ տարածեց իր բազուկները ու անթարթ գետին ինկաւ։

Երբ Սուրբիկ սթափեցաւ, Սիսակ ծնրադրած էր իր առջեւ. արտասուքի ջերմ շիթեր թրջած էին իր այտերը։ Սիսակ անոր վարսերը բուռն կերպով կը համբուրէր ու ամէն անգամ յանկերգի մը պէս կը մրմնջէր. «Ճերմա՛կ վարսեր, ճերմա՛կ վարսեր»։ Նախ, Սուրբիկ չհասկցաւ, բայց երբ ոտքի ելաւ, նայուածքն իր մազերուն վրայ ինկաւ, որոնք ուսերուն վրայէն վար՝ կուրծքին վրայ թափուած էին, եւ այն ատեն տեսաւ արեւուն կարմիր շողերուն տակ ճերմակ վարսեր իր ծամերուն խառնուած։ Ինչ որ երկար տարիներու դժբախտութիւնը չէր կրցած ընել, այդ բանը ըրած էր մէկ գիշերուան տեւողութիւնը, երբ ան տագնապած էր Սիսակի կեանքին համար։

Այն ատեն Սիսակ ոտքի ելաւ եւ Սուրբիկ անթաքցնելի երջանկութեան մը մէջ անոր կուրծքին փարած էր. ի զո՛ւր Սիսակ կ'ուզէր իր յուզումը չափաւորել,

---

—)(122)(—

ԺՈՐԺ ՊՐԱՏԷԼ

ԴԵՂԻՆ ՄԱՐԳՐԻՏ

ԵՐԿՐՈՐԴ ՄԱՍ

ԼՈՒՏՕՎԻ ՆՈՒԻՐՈՒԱԾ ԳՈՅՑԸ

ԺԱ.

Սակայն հիմա ուրիշ վրէժխնդրութիւն մըն ալ կ'որոճար, Նիւման մեռած տեսնել կ'ուզէր։ Իրաւ է որ Ռաուլը իր սրտին վրայ սեղմած եւ այս վերջինը պատասխանած էր իր սիրոյ զգուանքներուն, սակայն իր գինովութեան մէջ Նիւման կարծելով, անոր անունը կըրկնած էր միշտ։ Կրաս սրտի ահռելի ճըռնշում մը ունեցաւ սիրոյ կատակերգութեան այդ գիշերէն ի վեր։ Ռաուլի սիրտը գրաւելու, զայն միշտ իր քով ունենալու մտածումը չարունակ կը տանջէր զինքը։

Երբ սըր Ծօ Էճըրթըն Նորատի կնոջ սենեակէն ներս մտաւ, հասկցաւ անոր ջղագրգիռ վիճակի մէջ գտնուիլը։ Ու միտքը դրաւ ալ աւելի գրգռել զայն, որպէս զի կարենայ անոր սիրտը կրծող գաղտնիքը բերնէն առնել, որովհետեւ վստահ էր թէ Կրաս յուսահատ սիրով մը կը սիրէր Ռաուլը։

— Սիրելի Կրաս, յաղթանակ յաղթանակի վրայ կը տանինք, ըսաւ կուզը սենեակէն ներս մտնելէն յետոյ։ Իրաւ որ բաղդերնիս չատ բաց է, ա՛լ յոգնեցանք յաղթութեանց դափնիները ժողվելէ։

— Կ'աղաչեմ այդ ծաղկեալ ոճերնիդ թողլով՝ պարզ լեզուով ու անկեղծօրէն խօսեցէ՛ք, որպէս զի հասկնամ։

— Լա՛ւ, եթէ ըսեմ ձեզ թէ ինչ յաջողութիւն ունեցանք, յուսոյ ճառագայթ մը պիտի շողայ ձեր գեղեցիկ աչքերուն մէջ, որոնք թախծութեամբ քողարկուած են այսօր։

Կրաս սարսռաց ակամայ, որովհետեւ ապահով էր թէ սըր Ծօ Էճըրթընի կողմէ հաղորդուած բարի լուր մը չարագործութենէ տարբեր բան մը չէր կրնար ըլլալ։

— Ինծի հաղորդելիք բան մը ունի՞ք, ըսաւ Կրաս, զարմացում ձեւացնելով։

— Շատ զուարճալի դէպք մը։ Ռաուլ եւ Հանրի իրենց հետեւորդներով ապարանքէն մեկնելէ յետոյ օթեւան մը ապաստանեցան, ուրկէ նոյն գիշերն իսկ դէպի Բաղնա ուղեւորեցան։ Ճամբան երբ լեռնային կիրճէ մը կ'անցնէին, աւազակներու խումբի մը կը հանդիպին, որոնք անոնց սայլին ձիերը սպաննելով՝ վրանին գտնուած զէնքերը, դրամները ու բոլոր թուղթերը կ'առնեն, այնպէս որ հիմա անզէն եւ առանց դրամի մնացած են այդ կիրճին մէջ։ Եթէ ողջ առողջ դուրս ելլեն անկից, իրաւ որ հրաշք մը պիտի ըլլայ։ Աւելորդ է ըսել թէ իմ հրամանիս տակ գտնուող փաքիր մը՝ Սալարը Թրանսալցիներուն ներկայութիւնը իմաց տուաւ աւազակներուն։

Կրաս երկարօրէն դիտեց յետոյ կուզը,

— Դո՞ւք տուիք այդ խորհուրդը։

Ծօ աչքին ծայրով դիտեց Նորատի կինը եւ անոր վճռական հարուած մը տալու մտադրութեամբ՝ աւելցուց.

— Այո՛, ես խորհուրդ տուի, պատասխանեց կուզը։ Եւ եթէ անոնք չսպաննուեցան օթեւանին մէջ, յանցանքը ոչ իմս է եւ ոչ ալ Սալարինը. ամէն ինչ պատրաստած էինք այդ բանին համար։ Բայց ի՞նչ ունիք, սիրելի Կրաս, չարունակեց կուզը զարմացում ձեւացնելով։ Ինչո՞ւ այդքան տժգունեցաք, կարծես թէ ամբողջ մարմնով կը սարսռաք եւ չափազանց բարկացած կը թուիք։ Կատարեալ յաջողութիւն մը չունեցայ, անո՞ր համար։ Կ'ուզէի՞ք որ գեղանի Ռաուլի գլուխը մատուցանէի ձեզ, արծաթ ափսէի մը վրայ դրուած. այն ալ կ'ըլլայ քիչ ատենէն, միայն թէ քիչ մը համբերելու էք։

Կրաս կը ջանար ինքզինքը զսպել, սակայն իր ճիգերը անօգուտ կ'ըլլային։ Ուստի Ծօ յարմար դատեց իր խօսքերուն աւելի գրգռիչ հանգամանք մը տալ, կատարեալ խոստովանութիւն մը առնելու համար անոր բերնէն։

— Սիրելի Կրաս, այդքան մի՛ անհամբերէք։ Արդէն գործին ելքին մօտեցած ենք, քանի մը ժամէն անօթութենէ պիտի մեռնի կիրճին մէջ, կամ գազաններու կեր պիտի ըլլայ մեր սիրելի Պլինեաքը։ Կարծեմ թէ ձեզի եւ ինծի համար աւելի հրճուեցնող տեսարան մը չկայ քան անոր գազաններու կողմէ լափուիլը։ Եւ մտածել որ Սըր Ծօ Էճըրթըն անուն կուզն է որ զգետնած, ընկճած է այդ գեղեցիկ երիտասարդը։ Այդ մասին ճշմարիտ հըպարտութիւն մը կը զգամ թէ աշխատութիւններս ի դերեւ ելած չեն։

Կրաս ա՛լ չկրցաւ հանդուրժել։

— Թշուառակա՛ն, գոչեց վերջին աստիճանի այլայլած ու կատղած։ Վատ մը, հրէշ մը, վայրենի մը ու նողկալի արարած մըն ես դուն եւ սարսափ միայն կը պատճառես ինծի։

— Այդքան մի՛ բարկանաք սիրելի Կըրաս, պատասխանեց Ծօ. որքան որ ալ փիզիքապէս ճղճիմ ըլլամ, վստահ եղէք թէ կրնամ պատասխանել ձեր յարձակումներուն։ Չեմ սպասեր որ աչքերս փորէք։

Ու իր երկար ոսկրուտ ձեռքերով Նորատի կնոջ դաստակները սեղմեց ուժգին։ Կրաս ինքզինքը ազատելով այդ վայրագ սեղմումէն, ետ ետ քաշուեցաւ ու ըսաւ.

— Այո՛, Թշուառական, սարսափ կը պատճառես ինծի, ինչպէս ես ինքզինքէս կը սոսկամ։

Կուզը դիւային ծիծաղ մը արձակելով յարեց.

— Արդէն վստահ էի թէ կը խաբէիք զիս եւ ջերմ սիրով կը պաշտէիք այդ գարշելի Ռաուլը, այդ թափառիկ ասպետը, այդ ծաղրելի Տօն Քիշօթը, որ իր Տիւլսինէն կը փնտռէ, բայց կ'ուզէի այդ խոստովանութիւնը ձեր բերնէն լսել։ Եւ մինչեւ այսօր ալ չէք դադրած սիրելէ զայն։ Սակայն պէտք է յիշէք որ դաշինք մը կնքած էք ինծի հետ, զոր ես ամենայն ուղղամտութեամբ յարգեցի, բայց դուք առաջին օրէն իսկ մատնեցիք զիս։ Ես կոյր գործիք մը միայն եղայ ձեր ձեռքին մէջ, ու այսօր ամէն կիներու պէս ձեր որոշումը փոխելով կ'ուզէք որ Ռաուլի կեանքին մազ մը չհասնի։ Ապահով եղէք որ չատ ուշ մնացած էք. անոր մահուան փափաքիք կամ ոչ, Ռաուլ ամէնէն ահռելի մահուան ենթարկուած է։ Եթէ դուք կը խղճահարիք, ես իմ մասիս բնաւ այդ զգացումը չունիմ։

(Շարունակելի)

բայց շրթունքները ակամայ արտասանեցին դարձեալ. «Անմահ վարսեր ինծի համար, ինծի համար»։

«Միթէ, ըսաւ ան, չէ՞իր գիտեր թէ ես զքեզ կը պաշտէի այն ժամանակէն ի վեր, երբ սկսայ գիտնալ, թէ ի՛նչ է սէրը։»

«Եթէ ես այդ բանը գիտնայի, չէի թողուր որ դուն բաժնուիս ինծմէ, մինչ իմ սիրտս կտոր կտոր կ'ըլլար։ Այո՛, ես խոստովանիմ քեզի նոյն իսկ իմ սէրս, բայց դուն երբեք. պատասխան Տիրանի հետ նշանուեցար և առաջին անգամ քու հրաժեշտի խօսքերդ հասկցայ ես, թէ դուն չէիր հասկցեր զիս։»

«Ե՞ս էի ուրեմն որուն չէիր կրնար տէր ըլլալ—ե՞ս»։

«Քեզմէ զատ ո՞վ կրնար ըլլալ, իմ պաշտելի՛ս, իմ կի՛նս.» հեծեց ան ու առաջին անգամ համբուրեց անոր վարդէ շրթունքները։

Ս. ՀԱՅՐՈՒՆԻ

Քաղաքական Լուրեր

ՏԷՐՈՒԹԵԱՆՑ ՆԱՒԱՏՈՐՄԵՐԸ

Ֆրանսացի ճարտարագէտի մը կարեւոր մէկ ուսումնասիրութիւնը.— Տէրութեանց նաւային զօրութիւնը 1901ին.— Նոր դրութիւններ.— Բաղդատական նօթի մը։

Ֆրանսայի ծովային նախարարութեան մասնագիտական ճիւղին տնօրէն ճարտարագէտ Պ. Պէրթէնի կարեւոր ուսումնասիրութիւն մը հրատարակած է տէրութեանց նաւային ներկայ ոյժին վրայ։ Հիմա բոլոր տէրութեանց նաւատորմիղները կը բաղկանան մեծ զրահաւորներէ, զրահապատ յածաւորակներէ, փայտաշէն յածաւորակներէ, զանազան փոքր նաւերէ, թորփիլանաւերէ և այլն։ Ասոնց իւրաքանչիւրին պաշտօնը և գործածուելու տեղը իրարմէ տարբեր են։ Ատոր պատճառը այն է թէ մարտանաւերու առաւելութիւններն են յարձակման կամ պաշտպանողական զօրութիւն, արագութիւն և մեծաքանակ ածուխ պարունակելու կարողութիւն։ Այդ առաւելութեանց ամբողջութիւնը կարելի չըլլալով որ միակ մարտանաւ մը ունենայ, ուստի վերոյիշեալ մարտանաւերէն իւրաքանչիւրը այդ առաւելութեանց մէկը կ'ունենայ և ըստ այնմ կը ծառայէ։ Յարձակողական ու պաշտպանողական զօրութիւնը մեծ զրահաւորներու համար բարձրագոյն աստիճանին հասած է. իսկ զրահապատ յածաւորակներու մասին հոգ կը տարուի որ աւելի արագութիւն և պաշտպանողական զօրութիւն ունենան։ Փայտաշէն յածաւորակներուն համար ալ կը ջանացուի կարելի եղածին չափ քիչ ածուխ սպառելով շատ արագութիւն տալ։ Փոքր նաւերն ալ խաղաղութեան ատեն զանազան ծառայութեանց մէջ կը գործածուին, վասն զի ատոնց ծախքը միւսներուն հետ բաղդատելով աւելի քիչ է. նաև սպաներուն եւ նաւաստիներուն մարզուելուն ալ մեծապէս կ'օգնեն։ Թորփիլանաւերը քիչ ածուխ սպառելով հանդերձ արագընթաց են և, ինչպէս յայտնի է, թորփիլ արձակելու կը գործածուին։ Բարիզի 1900ի արուեստահանդէսին ատեն տեսնուեցաւ թէ այդ մարտանաւերու իւրաքանչիւր տեսակին տարողութիւնը աւելցած է։ Զրահաւորներու տարողութիւնը 10,000էն 15,000 թոնոյի բարձրացած է, զրահապատ յածաւորակներունը՝ 10,000էն 14 հազարի և փայտաշէն յածաւորակներունը՝ 4000էն 8000ի։ Փոքր նաւերն ալ մեծցած են։ Թորփիլանաւերուն տարողութիւնը մինչեւ 300 թոնոյի բարձրացած է։ Այդ յառաջդէմ յաւելման պատճառը այն է որ կ'ուզուի բոլոր նաւերուն արագընթացութիւնը աւելցնել և փոթորիկի ատեն կարելի եղածին չափ անվթար պահել այդ արագութիւնը։ Արագութեան յաւելումը անհրաժեշտ կ'ընծայէ մեքենաներու զօրութեան բարձրացումը, որով ածուխի քանակութիւնը կ'աւելնայ և բնականաբար հարկ կ'ըլլայ նաւերը մեծցնել։ Այսօր ամէն ոք կ'ընդունի թէ նաւ մը օդի ամէն տեսակ փոփոխութեանց դիմադրելու և փոթորիկի ատեն իր արագութիւնը չկորսնցնելու համար ամէնէն քիչ երեք հազար թոնօ տարողութիւն ունենալու է. նաև սա պարագան ալ կայ թէ նաւ մը որչափ փոքր ըլլայ, ծովի վրայ նաւաստիները այնչափ շուտ կը յոգնին։ Ընդունուած խորհուրդ մըն է միանգամայն թէ թորփիլանաւի մը նաւաստիները 3—4 օրը անգամ մը պէտք է փոխել, վասն զի նաւաստիները թորփիլանաւերուն մէջ մէկ քանի օր փոթորիկի բռնուելէ ու յոգնելէ վերջը ալ ևս չեն կրնար պէտք եղածին պէս աշխատիլ։ Ահա այդ պատճառով է որ բաց ծովի ամէն տեսակ նաւերուն տարողութիւնը աւելցնելու ընդհանուր փափաք մը կայ։ Զրահաւորներու տարողութիւնները աւելցնելու պատճառներէն մէկն ալ չինեւճաբոնական ու սպանեւամերիկեան պատերազմներուն ատեն ձեռք բերուած փորձառութիւնն է։ Այդ պատերազմները հաստատեցին այն խորհուրդը թէ ոչ միայն մեծ տրամագիծով, այլ միջին տրամագիծով արագաձգական թնդանօթներն ալ պէտք է զրահով պաշտպանել։ Այդ պատճառով է որ բոլոր տէրութիւնները 12էն 16 սանթիմէթրի բարձրացուցած են միջին տրամագիծով արագաձգական թնդանօթները. հաւանական է որ քիչ ատենէն 20ի բարձրացուին։ Անգլիոյ և Ֆրանսայի մէջ այդ արագաձգական թնդանօթներուն այնչափ կարեւորութիւն կը տրուի որ, անոնց քանակին առատութեանը նայելու, ամէնէն աւելի շատ ու շուտ ռումբ արձակող թնդանօթներուն խումբ կը տարուի։ Մէկ ժամուան մէջ երեք հարիւր ռումբ արձակելու կարող թնդանօթներ շինուած են։ Գերմանիոյ մէջ ամէնէն աւելի յարձակողական գործողութիւններու հոգ կը տարուի, և թնդանօթներու թիւին շատութեանը կարեւորութիւն չի տրուիր, որով ժամը հազիւ հարիւր քսան ռումբ արձակող թնդանօթներ կը շինուին։ Անգլիոյ նաւատորմը ընդամէնը 1,317,000 թոնօ է. այդ քանակութիւնը եթէ բաղդատութեան եզր մը նկատենք, Ֆրանսայինը հարիւրին 38 է, Ամերիկա՝ 36, Ռուսիա՝ 32, Գերմանիա՝ 28, Ճաբոն՝ 20 և Իտալիա՝ 18։ Անգլիա, Ամերիկա ու Գերմանիա մօտերս, Ֆրանսայէն ու Ռուսիայէն աւելի նոր մարտանաւեր պիտի շինեն, որով բաղդատութեան այդ եզրը աւելի պիտի նուազի Ֆրանսայի ու Ռուսիոյ համար։

ԻՏԱԼԻԱ

Նոր նախարարութիւնը.— Պ. Ծանարտէլլիի յայտարարութիւնը.— Երրեակ Դաշնակցութիւնը.— Իտալիա եւ Ֆրանսա.— Իտալիոյ լրագիրները։

Իտալիոյ նախարարութիւնը, անցեալ շաբթու, երբ առաջին անգամ Խորհրդարանին կը ներկայանար, ձախակողմին մէկ մասը ծափահարեց, բայց աջակողմը, կեդրոնը և ծայրագոյն ձախակողմը լռութիւն պահեցին։ Երեսփոխանները առանց հաւանութեան կամ տհաճութեան նշան մը յայտնելու մտիկ ըրին նախարարապետ Պ. Ծանարտէլլիի յայտարարութիւններուն։ Պ. Ծանարտէլլիի ճառը երբ աւարտեցաւ ձախակողմեանները ծափահարեցին։ Յետոյ խօսեցաւ երեսփոխան Պ. Մէյրի, ընկերվարական-հանրապետական կուսակցութեան կողմէ, Պ. տը Անդրէիս՝ հանրապետականներուն և Պաքքի ալ արմատականներուն կողմէ։ Պ. Մէյրի ըսաւ թէ նոր դաշնիճին ծրագրին քաղաքական մասին համար ըսելիք մը չունի, և թէ նախորդ դաշնիճին երկու նախկին անդամները եթէ ներկայ դաշնիճին մէջ չըլլային, կարելի պիտի ըլլար ըսել թէ նոր նախարարութիւնը ազգին կամքին ճշմարիտ արտայայտութիւնն է։ Պ. Մէյրի յարեց թէ ինքը ու իր կուսակցութիւնը նոր դաշնիճին հանդէպ բարեացակամ անվստահութեան ընթացք մը պիտի հետեւին։ (Ծիծաղներ։) Պ. տը Անդրէիս ուրիշ ձեւով միեւնոյն գաղափարը յայտնեց։ Պ. Սաքքի յոյս յայտնեց թէ դէպքերը և խորհուրդները աւելի պիտի փարատեցնեն արմատականներուն դաշնիճին վրայ ունեցած վստահութիւնը։

—Նոյե Ֆրայէ Բրէսէ երկար յօդուածով մը կը պարզէ այն քաղաքականութիւնը՝ որուն Իտալիա պիտի կրնայ հետեւիլ դաշնիճին փոփոխութենէն ետքը։ Վիեննական թերթը կ'ըսէ թէ Իտալիոյ արտաքին գործոց նոր նախարարը կ'ուզէ եղեր որ Իտալիա, արտաքին քաղաքականութեան մէջ առանձին գործէ և բոլորովին բաժնուի Երրեակ Դաշնակցութենէն։ Ասկէ կը հետեւի թէ Իտալիոյ արտաքին քաղաքականութիւնը մեծ փոփոխութիւն մը պիտի կրէ։ Արտաքին գործոց նախորդ նախարար Վիսքոնթի Վէնոսթա մարքիզն ալ իր յաջորդին գաղափարներէն էր, բայց մարքիզը ուրիշ նպատակի մըն ալ կը ծառայէր՝ այսինքն թէ Իտալիոյ արտաքին շահերը որ և է վտանգէ զերծ պահելու համար կ'ուզէր Ֆրանսայի հետ լաւ յարաբերութիւններ ունենալ։ Բարիզի քաղաքական շրջանակներէ Նոյե Ֆրայէ Բրէսէի ուղղուած ստոյգ տեղեկութեանց նայելով, Իտալիա Ֆրանսայէն զատ և ոչ մէկ տէրութեան հետ կրնայ դաշնակցիլ։ Ֆրանսական լրագիրներուն գրեթէ մեծ մասը, Իտալիոյ նոր նախարարութեան քաղաքական ծրագրին վրայ խօսելու առթիւ կ'ըսեն թէ Իտալիոյ հիմնական դաշնիճը աւելի Ֆրանսայի նպաստաւոր ընթացք մը պիտի ունենայ։ Ֆրանսական լրագիրներուն այդ գուշակութիւնը կը հաստատեն երկու պարագաներ. նախ Ֆրանսայի մէջ կատարուելիք նաւային հանդէսներուն համար իտալական նաւախումբ մը առաքումը և Իտալիոյ Թագաւորին կողմէ Նախագահ Պ. Լուպէի տրուած պատուանշանին յանձնուելու հանդիսական արարողութիւնը։ Պէրլինի լրագիրները, սակայն կը հերքեն այն լուրը թէ Իտալիա Երրեակ Դաշնակցութենէն բաժնուելով միայն Ֆրանսայի հետ պիտի դաշնակցի։

—Իտալիոյ լրագիրներուն մեծ մասը խստիւ կը քննադատէ Պ. Ծանարտէլլիի յայտարարութիւնները զորս ըրաւ Երեսփ. Ժողովին առջեւ։ Լրագիրները թէեւ ընդհանրապէս գոհ են նախարարութեան ծրագրին քաղաքական մասէն, սակայն ելմտական մասին բնաւ չեն հաւանիր։ Ամէն ոք կ'ուզէր վերցնել հացի, ալիւրի և այլն սպառմանց տուրքը, բայց Պ. Ծանարտէլլիի ներկայացուցած ծրագիրը, այդ տուրքերուն ջնջումով առաջ եկած 47 միլիոն ֆր.ի բացը գոցելու համար, անիրականալի կը նկատուի։ Լրագիրներէն ոմանք նոյն իսկ չեն յուսար որ ներկայ դաշնիճը շարունակէ մինչեւ 1902 յունուար մէկ, թուական մը ուր պիտի գործադրուին այդ ծրագիրները։ Քորիէրէ տէլլա Սէրա, մանաւանդ, մինչեւ իսկ կ'ըսէ թէ Երեսփ. Ժողովը եթէ Պ. Ծանարտէլլիի բանախօսութեան օրը քուէի դնէր դաշնիճին ելմտական ծրագիրը, նախարարութիւնը մեծամասնութիւն պիտի չկրնար շահիլ։ Բոբոլօ Ռոմանօ ալ թերահաւատ է ելմտական ծրագրին իրականացման համար։

ԹՐԱՆՍՎԱԼԻ ՊԱՏԵՐԱԶՄԸ

Բանակցութիւնները.— Վճռական ճակատում.— Անգլիոյ կորուստները։

Լոնտոնէն կը հեռագրեն Քէօլնիշէ Ցայթունկի թէ Լորտ Քիչընէրի ու Պոթա զօրավարին միջեւ կատարուած բանակցութիւնները կրնան դժուարութեան հանդիպիլ, միմիայն Բարեյուսոյ գաղթավայրին ըմբոստներուն տրուելիք ներման առթիւ, որոնք տակաւին կը պատերազմին Պոթայի և Տէվէթի զօրախումբերուն մէջ։ Անգլիոյ կառավարութիւնը չի կրնար ներում շնորհել այդ անձերուն որոնք ժողովրդական ամէնէն վտանգաւոր տարրերը կը կազմեն։ Ընդհանուր ներում մը եթէ շնորհուի, Բարեյուսոյ գաղթավայրին հաւատարիմ մնացած բոլոր ժողովուրդը թշնամիին բանակը պիտի անցնի։

—Նաթալի կառավարութիւնը 600,000 անգլ. ոսկի վճարեր է Անգլիոյ անունով, ի փոխարէն այն վնասներուն՝ զորս գաղթականները կրեցին Պոէրներու արշաւանքին ատեն։ Այս գումարը մինչեւ հիմա հաստատուած վնասներուն 75%ը կը ներկայացնէ։ Բայց կ'երեւայ թէ գաղթականութեան մէկ մասը գոհ չէ։ Լէտիսմիթի մէջ կատարուած գումարման մը միջոցին բողոքեր են Չէմպըրլէնի մէկ նամակին դէմ, որ կը մերժէ վնասի հատուցում տալ անուղղակի կերպով վնասուողներուն։ Աւստրալիայէն կը հեռագրեն թէ Քուինսլէնտէն հարաւային Ափրիկէ ղրկուելիք զօրագունդը նաւ նստեր է։

— Թրանսվալի մէջ Անգլիացիներու ունեցած կորուստներու մասին Անգլիոյ պատերազմական պաշտօնարանը հետեւեալ ցուցակը կը հրատարակէ մարտ մէկ թուականով.— Պատերազմի դաշտին վրայ մեռած՝ 339 սպայ, 3486 ենթասպայ ու զինուոր։ Իրենց վէրքերէն մեռած՝ 109 սպայ 1139 ենթասպայ ու զինուոր։ Գերութեան մէջ մեռած՝ 4 սպայ, 92 ենթասպայ ու զինուոր։ Հիւանդութենէ մեռած՝ 204 սպայ, 8171 ենթասպայ ու զինուոր։ Արկածներու հետեւանքով մեռած՝ 8 սպայ, 250 ենթասպայ ու զինուոր։ Իբր անկարող իրենց ծննդավայրը դարձած՝ 1763 սպայ, 40,594 ենթասպայ ու զինուոր։ Այս թիւին մէջ չեն այժմ հարաւային Ափրիկէի հիւանդանոցներուն մէջ դարմանուող վիրաւորները։ Կորուստներու ամբողջական թիւն՝ 56,959ին մէջ մեռեալներուն թիւն է 664 սպայ և 13,317 ենթասպայ ու զինուոր, որոնք հարաւային Ափրիկէի մէջ մեռած են, իսկ 4 սպայ և 287 ենթասպայ ու զինուոր Անգլիա մեռած են պատերազմէն դառնալէն յետոյ։ Պատերազմական պաշտօնարանը փետր. ամսուան մէջ եղած կորուստներուն թիւն ալ հրատարակութեան տուած է, որ է 95 սպայ ու 2274 ենթասպայ ու զինուոր։

ՉԻՆՈՒ ԴԷՊՔԵՐԸ

Մ. Նահանգները.— Ռուսիա եւ Չին.— Անգլիա եւ Մ. Նահանգները։

Ուաշինկթընէն Ռիւթէրի ուղղուած հեռագրի մը նայելով Մ. Նահանգները, ծանուցագիր մը ուղղելով տէրութեանց, յայտարարեր են թէ անպատշաճ կը նկատեն որ Բէքինի մէջ հաշտութեան բանակցութիւններ կատարուած միջոցին, Չին զատ բանակցութիւններ կատարէ ո և է տէրութեան հետ։ Մ. Նահանգները յարեր են թէ չինական խնդիրներուն համար իրենք բնաւ գաղտնի բանակցութիւն չեն կատարեր ուրիշ տէրութեան մը հետ։ Նիւ Եորք Հէրըլտ բոլորովին սխալ կը հռչակէ այն լուրը թէ Անգլիա հրաւիրած ըլլայ Մ. Նահանգները հաւաքական դիմում մը ընել, որպէս զի Ռուսիա Չինու յանձնէ Մանչուրիան։ Ուաշինկթընի ռուս դեսպան Քասինի կոմսը յայտարարեր է թէ Ռուսիոյ ընթացքը յարատեւումն է անցեալ տարուան օգոստոս 25ին ունեցած ընթացքին, երբ յայտարարեց թէ Մանչուրիոյ մէջ բարեկարգութիւնը վերահաստատուելուն և երկաթուղիին պաշտպանութեանը մասին հարկ եղած միջոցները ձեռք առնուելուն պէս, Ռուսիա հոն պիտի քաշէ իր զինուորները, բաւական է որ միւս տէրութեանց ընթացքը արգելք մը չյարուցանէ։

ԶԱՆԱԶԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

Պոմպէյի բնակչութիւնը.— Անգլիոյ Էտուարտ թագաւորին կատարելիք ընդունելութիւնները.— Ընկերական տնտեսագիտութեան դասը Նիւ Եորքի վարժարաններուն մէջ.— Տխուր արկած մը.— Շահեկան դատ մը.— Ֆրանսայի հարստութիւնը.— Անգլիա եւ Մ. Նահանգները։

Պոմպէյ քաղաքին մարդահամարը աւարտեր է, որ ցոյց կու տայ թէ Պոմպէյի բնակչութիւնը 750,000 հոգիէ կը բաղկանայ, որով 50,000 հոգիի նուազում մը կայ 1891էն ի վեր։ Այս նուազման գլխաւոր պատճառն է քաղքին մէջ ծագած ժանտախտը, որուն համար շատեր հեռացած են Պոմպէյէն։ Հողագործութեամբ պարապող նահանգներուն մէջ բնակիչներու մեծ նուազում կայ, տիրող սովին պատճառաւ։ Նահանգի մը մէջ 200,000, իսկ ուրիշ նահանգի մը մէջ 61,000 հոգի նուազեր են։

— Անգլիոյ Էտուարտ թագաւորը տասը ընդունելութիւն պիտի տայ այս տարի։ Առաջինը տեղի պիտի ունենայ Զատիկէն առաջ և որուն պիտի մասնակցին մի միայն նախարարները, նախկին նախարարները, պաշտօնականները, Երեսփ. Ժողովին և Ծերակոյտին անդամները, դիւանագիտական մարմինոյն անդամները և թագաւորին բարեկամները։ Միւս ընդունելութիւնները պիտի տրուին անգլ. ազնուականական դասակարգին, և անոնք որ Ուէլզի իշխանին ներկայացուած են երբեք, դարձեալ պիտի ներկայացուին Էտուարտ թագաւորին, սովորական արարողութեամբ։

—Նիւ-Եորքի այն գիշերօթիկ վարժարաններուն մէջ, ուր կը դաստիարակուին քաղքին միլիոնատէրերուն աղջիկները, ընկերական տնտեսագիտութեան դասընթացք մը հաստատուեր է աղջկանց համար։ Քանի մը օր առաջ Տոքթ. Թօլման թոշակի վրայ դասախօսութիւն մը ըրաւ վաթսունէ աւելի աշակերտուհիներու առջեւ, որոնց մէջ կը գտնուէր մեծահարուստ միլիոնատէր ու քարիւղի և պողպատի իշխան Պ. Ռոքֆէլլէրի աղջիկը։ Դասախօսը բացատրեց է թէ՝ գործի տէրերուն համար նպաստաւոր է այնպիսի թոշակներ վճարել, որով իրենց պաշտօնեաները ու գործաւորները կարենան առողջ, բարեկեցիկ ու հանգիստ կեանք մը վարել։ Այն ատեն վարձկաններ չեն ըլլար անոնք, այլ եռանդուն գործակիցներ։ Այս նորութիւնը նշանակալից է, որովհետեւ մարդկային զգացումը, որ աւելի կիներուն յատուկ է, այդ միջոցով կը ներմուծուի Ամերիկացի մեծ միլիոնատէրերուն գործառնութեանց մէջ։

—Հոլանտայի Վիլհէլմինա թագուհին Ամսթէրտամ մտած պահուն ծանր արկած մը պատահեր է։ Բարձրաւանդակ մը որուն վրայ 150 կիներ և աղջիկներ կեցած էին, փլեր է։ Անձի կորուստ չկայ, բայց շատեր վիրաւորուեր են։

—Տիկին Նէյշըն անուն կին մը, որ ի՛նչպէս գրեցինք արդէն հակալքոլային պայքար մը կը մղէր Մ. Նահանգաց մէջ, և նոյն իսկ ոգելից ըմպելի ծախող հաստատութիւնները քանդելու ելած էր, վերջերս ձերբակալուելով դատ բացուած էր իր դէմ։ Դատաւորը վճռեց թէ տիկին Նէյշըն չար դիտում մը չունէր այդ հաստատութեանց դէմ, և զանոնք քանդած էր, «հանրային վնասակարութիւն» մը, այսինքն ժողովրդային աղէտ մը բառնալու համար։ Հետեւաբար, դատաւորը եզրակացուց թէ տիկին Նէյշըն յանցաւոր չէ։ Ուրիշ դատեր ալ բացուած են նոյն կնոջ դէմ, որ մինչեւ հիմա բանտարկուած կը մնայ։

—Կարգ մը տնտեսագէտներ 200-220 միլիառ ֆր. կը հաշուեն Ֆրանսայի հարստութիւնը, բայց եթէ անոր բնակիչներուն թիւն՝ 40 միլիոնի բաժնենք, այդ հարստութիւնը 5,500 ֆր.ի կ'իջնէ։ Ծանօթ վիճակագիր Պ. Նէմարք հաշիւ ըրած է թէ եօթը միլիոն շարժուն ստացուածքներուն հազիւ մէկ միլիոնը 20 ֆր.է աւելի տուրք կը վճարեն և տասնըչորս միլիոն անշարժ ստացուածքներէ ութ միլիոնէ աւելին 50 սանթիմէն կէս ֆր. կը վճարեն, երեք միլիոնէ աւելին 5էն 10 և երկու միլիոնէ աւելին 20էն 30 ֆր.։ Բարիզի մէջ 877,900 բնակարաններու 623,000ը՝ 100-500 ֆր. վարձք ունին, 132,000ը՝ 500 1000 և 55,000ը՝ 1000 2000. միայն 2,939ը 10,000 ֆր.էն աւելի վարձք ունին։ Պ. Նէմարք կ'ըսէ թէ ֆրանսական ազգին ամբողջութիւնը 80 85 միլիառ ֆր.ի շարժուն ստացուածք ունի, որոնց մէկ քառորդը՝ օտարական։ Հասոյթն է չորս միլիառ ֆր.։ Արժէթուղթ ունեցողներուն թիւն է երկու միլիոն։ Ֆրանսայի պանքային բաժնեթուղթերը 30,000 հոգիի կը վերաբերին՝ որոնք հինգէն պակաս բաժնեթուղթ ունին։ Քսան միլիառի բաժնեթուղթերը ու պարտաթուղթերը 700,000է աւելի ընտանիքներու ձեռքը կը գտնուին, այսինքն երկու միլիոն հոգիէ աւելի։ Ասկէ կ'երեւայ թէ Ֆրանսայի մէջ բազմաթիւ դրամատէրներ կան, աւելի կամ նուազ հարուստ, բայց հարստութիւնը Ֆրանսայի մէջ շատ բաժնուած է։

—Անգլիական լրագիրները հեռագիր մը կը հրատարակեն Ուաշինկթընէն՝ ծանուցանող թէ Մ. Նահանգաց ելմտական նախարարութիւնը ստացեր է ռուս կառավարութեան կողմէ տրուած հրամանագրի մը պատճէնը, որ ռուսական շաքարին համար տրուած մաքսերուն փոխարէն, ամերիկեան արտադրութիւններուն համար ծանր մաքսեր կը սահմանէ։ Մ. Նահանգաց նախարարութիւնն ալ փոխադարձաբար վարուելով դադրեցուցեր է գործադրութիւնը այն նախարարական հրամանին՝ որով ռուսական մարտանաւերը կ'արտօնուէին իրենց պէտքերը հոգալ ամերիկեան նաւահանգիստներուն մէջ։

ԴՐԱՄԱՏՈՒՆ
ԶԻԼԽԱՆԻ ԵՒ ԱՆՏՐԻԱՍ
Թիւ 23, Կալաթա, [illegible]

Յիշեալ դրամատունը, որ իր գործառնութեանց ճշդութեամբը և ուղղամտութեամբը ծանօթ է մեր հրապարակին վրայ, Ղալաթիոյ և եւրոպական սակարաններու ամէն տեսակ արժէթուղթերու բրոյ գործեր կը կատարէ։ Սոյնպէս արժէթուղթեր կանխիկ կը գնէ և կը ծախէ մեծաքանակ թէ փոքրաքանակ։ Արեւելեան Ռումէլիի երկաթուղիի Ընկերութեան բրոմէսներ հրապարակ կը հանէ որոնք հետեւեալ գիներով կը ծախուին.

Ամբողջ	7 1/2	ղրուշ
Կէս	5	»
Քառորդ	3	»

Նաև համաձայնած ըլլալով Իզմիրի Աւ. Միսաքեան արհեստից վարժարանին վիճակահանութեան ձեռնարկուներուն հետ, այդ վիճակահանութեան տոմսակները կը ծախէ, հետեւեալ գիներով.

Ամբողջ	80	ղրուշ
Կէս	40	»
Քառորդ	20	»
Մէկ ութերորդ	10	»

693

Ներքին Լուրեր

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ.— Իւլայի երկրորդ աստիճան տրուեցաւ Կ. Պոլսոյ առաջնակարգ սեղանաւորներէն Սուրլա էֆ.ի։ Սանիէի աստիճան՝ մաքսային վերատեսչութեան քննիչներէն Ալի պէյի և Եալովայի գայմագամ Շիւքրի էֆ.ի։

—Քաղաքապետութեան Խորհուրդին անդամ անուանուեցաւ Պոսնացի Րիֆաթ Րիզա պէյ։

—Մանաստըրի նահանգին կեդրոնական նախնական դատարանին ընդհանուր դատախազի օգնական անուանուեցաւ Ատանայի նահանգին կեդրոնական նախնական դատարանին ընդհանուր դատախազի նախորդ օգնական Շէվքէթ էֆ.։

—Երկրորդ կարգի Մէճիտիէ պատուանշան տրուեցաւ Էվգաֆի Թէֆթիշ դատարանին խորհրդականի փոխանորդ Նուրի էֆ.ի։ Երրորդ կարգի Մէճիտիէ՝ օսմ. աշխարհագրական Ընկերութեան արկղակալ Պ. Ժողէֆ Լանգոնիի։ Չորրորդ կարգի Օսմանիէ՝ Պրուսայի նահանգին Իտարէի ժողովին առաջին քարտուղար Ճէմիլ պէյի։

—Երկրորդ կարգի Շէֆգաթ՝ Իզմիրի ռուսական ու ֆրանսական ընդհանուր հիւպատոսներուն կիներուն։

—Իմթիազի ոսկի շքանշան՝ գերմանացի գնդապետ ֆոն Բոթքիչ պէյի։

ՄԵԾ ԵՊԱՐՔՈՍ Խալիլ Րիֆաթ փաշա երէկ կայս. պալատ երթալով երախտագիտութիւն յայտնեց իրեն նկատմամբ ցոյց տրուած կայս. հոգածութեան համար։ Խալիլ Րիֆաթ փաշա յետոյ Բ. Դուռը գնաց և նախագահեց նախարարաց Խորհուրդին։

ԲՐՈՖԷՍՕՐ ԽՕՊԼՐԻԽ, առջի օրը, Կ. Պոլսէն մեկնելէ առաջ, կայս. պալատ գնաց և իրեն շնորհուած պատուանշանին համար երախտագիտութիւն մատոյց։ Բրոֆէսէօրը ընդունուեցաւ առաջին քարտուղար Թահսին պէյի կողմէ որ Վեհ. Սուլթանին կայս. բարեւները հաղորդեց անոր։ Պալատական պաշտօնատար մը, բժիշկներ և այլն Սիրքէճիի կայարանը երթալով ողջերթ մաղթեցին Վիեննացի բրոֆէսէօրին։

ԱԹԷՆՔԻ օսմ. դեսպան Րիֆաթ պէյ երկուշաբթի իրիկուն սեղան մը տուեր է ի պատիւ Յունաստանի նախարարապետ Պ. Թէօթօքիսի։ Ներկայ գտնուեր են նաև դեսպանական մարմինէն ոմանք։

ՍՈՖԻԱՅԻ կայս. գործակալ Նէճիպ էֆ. Մէնէմէնլի երկուշաբթի իրիկուն սեղան մը տուեր է, որուն ներկայ գտնուեր են Բէթրով զօրավարը, Պ. Կրէքով, Տիկին Բարավէլով, հիւպատոսներէն ոմանք եւ այլն։

ՊՈՒԼԿԱՐԻՈՅ Ֆէրտինանտ իշխանը երկուշաբթի օրը Ֆիլիպէ գնաց։

— Վերջին լուրերու նայելով Պորիս իշխանը սկսած է ապաքինիլ։

«ԱՒԿՈՒՍԹԱ-ՎԻՔԹՈՐԻԱ» գերմանական շոգենաւով Կ. Պոլիս եկած զբօսաշրջիկները՝ 260 Ամերիկացի և 47 Գերմանացի, կայս. Իրատէով արտօնուեցան այցելել կայս. Գանձարանը և Պէյլէրպէյի ու Տոլմա Պաղչէի պալատները։ Աւկուսթա Վիքթորիայի մէջ կան վեց Գերմանացիներ որոնք Վիլհէլմ կայսեր ծախքովը կը ճամբորդեն։ Ասոնց երեքը՝ Վարթէնսլէպէնի կոմսը, ֆոն տէր Քնէզէպէքի պարոնը և Պ. ֆոն Իսէնպլից Ն. Վեհափառութեան արարողապետներէն ու սենեկապետներէն են։ Գերմանիոյ դեսպանատան մէջ այս իրիկուն սեղան մը պիտի տրուի ի պատիւ այդ վեց Գերմանացիներուն։ Ուրբաթ օրը ներկայ պիտի գտնուին Սէլամլըքի արարողութեան։ Աւկուսթա Վիքթորիա շաբաթ օրը կէսօրէն ժամ մը վերջը ճամբայ պիտի ելլէ Պոլսոյ նաւահանգիստէն։ Շոգենաւին նուագածուները, երէկ, նուագեցին Բերայի գերմանական դեսպանատան պարտէզին մէջ։

—Գերմանիոյ կայսրը հեռագրով շնորհակալութիւն յայտնեց Աւկուսթա Վիքթորիայի զբօսաշրջիկներուն մէկ հեռագրին համար։

ՀՈԼԱՆՏԱԿԱՆ դեսպան Պ. ֆոն Վէքերլէն, քիչ ատենէն, ուղեւորութիւն մը պիտի կատարէ օսմ. նահանգներուն մէջ։

Պ. ՊՈՒՐՇԻԷ, Պալքանեան երկիրներուն մէջ Թայմզի թղթակիցը, որ առջի օրը Սոֆիայէն հոս հասած էր, երէկ Աթէնք ուղեւորեցաւ։

ՊՐՈՒՍԱՅԷՆ կը գրեն թէ վերջին անձրեւներուն հետեւանքով վեց հազար արտավարի չափ մշակեալ դաշտեր ողողուած են։

ԳԵՐՄԱՆԱԿԱՆ ՀԻՒՊԱՏՈՍՆԵՐ.— Կ. Պոլսոյ գերմանական առաջին փոխ-հիւպատոս Տօքթ. Կումբերխթ Հօնկ-Քօնկի հիւպատոս կարգուեցաւ։ Կ. Պոլսոյ երրորդ դեր-հիւպատոս կարգուեցաւ Պ. Բէթնէր։ Վառնայի գերմանական հիւպատոս կարգուեցաւ Պ. Կապրէլ, Ռուսճուքի՝ Պ. Լանկէ և Աղեքսանդրիոյ Պարոն ֆոն Հումպոլտ։

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ հրապարակներէն առնուած լուրերու նայելով, բամպակի գիներուն անկումը կեցած է։ Մօտ ատենէն բարձրացում մը հաւանական կը նկատուի։ Խաշխաշի գինը միշտ կ'իյնայ. առջի օրը մէկ ֆր. եւս կորսնցուց։

ԱՏԱՆԱՅԻ նահանգին ոստիկան-զինուորներու հրամանատարը Սպարապետի Դուռնէն արտօնութիւն ուզեց վաթսուն ձիեր գնելու համար, վասն զի ոստիկան-զինուորներու նոր խումբ մը պիտի կազմէ՝ նահանգին ծովեզերքներուն հսկողութեանը համար։

ԴԱՇՆԱԿԻ ԴԱՍԸ.—Կրթական նախարարութիւնը, պատասխանելով Պրուսայի կուսակալութեան մէկ խնդրանքին որով դաշնակ մը և դաշնակի ուսուցիչ մը ուզած էր տեղւոյն աղջկանց վարժարանին համար, յայտարարեց թէ այդ տեսակ դասեր անհրաժեշտ չեն աղջկանց դաստիարակութեանը։

ՖԻԼԻՊԷԷՆ կը գրեն թէ, կ'ըսէ Սէրվէր, վերջերս քանի մը սրիկաներ յարձակեր են իսլամ վաճառականներու վրայ որոնք բողոքեր են տեղական կառավարութեան։ Ոստիկանութիւնը խուզարկութիւն կը կատարէ ձերբակալելու այն անձերը որոնք Մօթոնա գիւղին մէջ լուացք կատարող իսլամ կիներու վրայ յարձակած էին։ Միեւնոյն գիւղին մէջ մուխթարին տունը չարագործներու կողմէ բռնաբարուեր և մուխթարն ալ խոշտանգուեր է։

ՅՈՒՆԱՑ ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆԸ.—Կայս. պալատան առաջին թարգմանիչ Ալեքսանտր փաշա Գարաթէօտօրի, երէկ, Ֆէնէր գնաց և այցելութիւն տուաւ Յունաց Ս. Պատրիարքին։

ԵԳԻՊՏՈՍԻՆ ԼՈՒՐԵՐ.— Օսլէանի Հանըմ իշխանը Գահիրէ ժամանեց։

—Եգիպտոսի երկաթուղիներու վարչութեան վերջին տասը ամիսներու հասոյթը եղած է 67,999 ոսկի։

—Անցեալ ամսուան 23 ու 24րդ օրերը Սուէզի ջրանցքէն 21 նաւեր անցեր են, որոնցմէ 646,187 ֆր.ի տուրք գանձուեր է։

ԱՌՈՂՋԱՊԱՀԱԿԱՆ քննիչները տեղեկագրած ըլլալով որ Մալ Թէփէի մէջ խաշուէճի Անտրիքօ բժշկութիւն կ'ընէ և մանրավաճառ Թէոտորի ալ դեղեր կը պատրաստէ, այդ դեղերը գրաւուեր են։ Բժշկական վարժարանի վերատեսչութիւնը, այդ տեղեկագրին վրայ, գրեր է դատական նախարարութեան որ այդ երկու անձերը խստիւ ենթարկուին օրէնքին տրամադրութեանը. նաեւ գրեր է ոստիկանութեան նախարարութեան որ թէ՛ ատոնք և թէ այդ կարգի ուրիշ անձեր բժշկութիւն և դեղագործութիւն ընելէ արգիլուին։

ԵԼՄՏԱԿԱՆ Նոր տարւոյն առթիւ Հանրային Պարտքի վարչական Խորհուրդին նախագահութիւնը պիտի ստանձնէ անգլիական պատուիրակ Պ. Պապինկթըն Սմայթ, փոխանորդ ֆրանսական պատուիրակ Պ. Պէրժէ։

—Ղալաթիոյ սակարանին վարչական Խորհուրդն ալ, այսօր, միեւնոյն առթիւ գումարուելով, ելմտացոյցի պատրաստութեամբ և ուրիշ գործերով պիտի զբաղի։

ԹԻՐԷԻ (Այտըն) գաւառակին երկրագործական Պանքային սնտուկէն վերջերս գողութիւն կատարուած ըլլալով, իմաց տրուեր է կուսակալութեան որ նահանգին երկրագործական Պանքային կեդրոնական ճիւղին պաշտօնեայ Սաալի էֆ.ն ու ոստիկան մը ղրկեր է։ Առանց քննութիւն կատարելով հաստատեր են թէ պանքային ճիւղին քովի խանութին պատը ծակուեր, յետոյ դրամարկղը կոտրուեր և 24,000 ղրուշի չափ գումար մը գողցուեր է, սակայն քարտուղարին յատուկ հինգնոց ոսկիներ, ադամանդէ մատանի մը և այլն թուղթերու մէջ խառնուած ըլլալուն համար չեն առնուեր։ Կատարուած քննութեամբ հաստատուեր է թէ այդ գողութեան հեղինակներն են Անաստաս Լիաքըրլի անուն անձ մը ու ընկերը որոնք քանի մը օր առաջ Իզմիրէն Թիրէ գացած և պանքային քովի խանութը վարձած էին՝ օճառ ծախելու համար։ Գողութիւնը գործուելուն հետեւեալ օրն ալ աներեւութացած էին։ Այդ երկու անձերը ձերբակալելու համար հրաման ղրկուեր է ամէն կողմ։

ՉՕՐՈՒՄԻ գաւառին համար մասնաւոր հարցաքննիչ դատաւոր մը պիտի կարգուի։

ՆՈՐ ՆԱՄԱԿԱԴՐՈՇՄՆԵՐԸ այսօրուընէ սկսան գործածուիլ։

ԾԱՂԿԱԽՏ.—Զանկըլըի Չէյլէքայ գիւղերէն մէկ քանիին մէջ ծաղկախտ երեւան ելեր է։ Ութսուն տուն պարունակող գիւղի մը մէջ քսան օրուան միջոցին, քսան չափ տղաք մեռեր են։

ԽԱՌՆՈՒՐԴ ԻՒՂԵՐ.—Իգտամ ծովային նախարարութեան ուշադրութիւնը կը հրաւիրէ, ըսելով որ Հաճի Եորկի անուն մարդ մը խառնուրդ իւղերը իբրեւ Սիլիվրի անարատ իւղ կը յանձնէ Թէրսանէին, մինչդեռ այդ իւղերը պէտք է ուղղակի Ռուսիայէն բերուին և մաքսատան մէջ բժիշկներու կողմէ քննուելէ և անարատ ըլլալնին հաստատուելէ ետքը յանձնուին Թէրսանէին։

ՆԵՐՈՒՄ.—Իպրահիմ էֆէնտիզատէ Մէհմէտ որ Ճէլալ Պէյզադէ Թէվֆիք էֆ.ն սպաննած ըլլալուն համար տասնըհինգ տարուան տաժանակիր աշխատութեան դատապարտուած էր և Սանեայի բանտը կը գտնուէր, հիւանդացած ըլլալուն համար բարձրագոյն ներման արժանացաւ։

ԳԱՍԹԱՄՈՒՆԻԻ նահանգին մէջ նոյեմբեր ու դեկտեմբեր ամիսներու ծնունդներուն թիւն է 6696 և մահերունը՝ 1447։

ԷՐԶՐՈՒՄԻ ֆրանսական փոխ-հիւպատոս կարգուեցաւ Թրապիզոնի հիւպատոսարանին քարտուղար Պ. Ռուայէ։

ԴՐՈՇՄԱԹՈՒՂԹ.—Հանրային Պարտքի վարչութիւնը գրեց ելմտական նախարարութեան թէ նոր ծնած տղոց [illegible] թէզքէրէսի առնելու համար ոչ-իսլամ հասարակութեանց մուխթարներուն կողմէ տրուած վկայականներուն ետին գրուած վաւերացումները թէեւ երեք ղրուշնոց դրոշմաթուղթի ենթակայ են, սակայն օրէնքին այդ տրամադրութիւնը չի յարգուիր, որով տէրութեան գանձը տարեկան 600,000 ղրուշի չափ կը հասնի ։ Ելմտական Նախարարութիւնը խնդիրը տեղեկագրեց Ներքին գործոց Նախարարութեան՝ օրէնքին այդ տրամադրութիւնը յարգել տալու համար ։

ՆԵՐՔԻՆ գործոց նախարարութիւնը, Շքոտրայի կուսակալութեան մէկ հարցումին պատասխանելով, յայտարարեց թէ ուղեւորութիւն կատարողները՝ թէ՛ ընտանիքով և թէ քան տարեկանէն վեր կամ վար ըլլալով առանձին ճամբորդողները՝ պէտք է իրենց անցագիրը «վիզէ» ընել տուած ըլլան, և հակառակ պարագային դրամական տուգանքի ենթարկուին ։

—Ելմտական Նախարարութիւնը Ներքին գործոց Նախարարութեան կարծիքը ուզեց թէ քաղաքային կամ զինուորական պաշտօնեայ մը երբ աստիճանի բարձրացում ունենայ, կարելի՞ է անոր պատկանած պաշտօնարանին մէկ իմուխալէֆին վրայ նոր օսմանիէ թէզքէրէսի մը տալ՝ աստիճանի բարձրացումը նշանակելով ։

ՔԱՐԱՆԹԻՆԱ. — Առողջապահական Խորհուրդը նկատելով որ Պարսկաստանի առողջապահական կացութիւնը գոհացուցիչ է, որոշեց տասը օրէն հինգ օրուան իջեցնել Պասրայի մէջ հաստատուած քարանթինան՝ պարսկական ծովեզերքներու ժամանումին դէմ ։

ՆԷՕՔՍՈՒԻ ԳԵՏԱԿԸ. — Թաղապետութեան Բ. շրջանակին անօրէնը նկատելով որ Նէօք Սուի գետակը հետզհետէ կը լեցուի և օր մը այն վիճակին պիտի հասնի որ նոյն իսկ ամէնէն փոքր նաւակները պիտի չկրնան երթեւեկել, և նկատելով որ մաքրութեան համար ութսուն հազար ղրուշի ծախք մը պէտք է, ինչ որ թաղապետութիւնը չի կրնար հատուցանել, տեղեկագրեց Քաղաքապետութեան Խորհուրդին որ դրօսանքի համար Նէօք Սու գացող նաւերէն ու մակոյկներէն տուրք մը առնուի սա քանակութեամբ. — մէկ զուգաթիներէն՝ 60 փարա, երկու զուգաթիներէն 3 ղրուշ և չորս զուգաթիներէն ալ 4 ղրուշ ։ Այդպէս գոյանալիք գումարը յատկացնել գետակը մաքրելու, երկու կամուրջները նորոգելու, փոքր նաւամատոյցներ շինելու և ուրիշ ծախքերու ։ Քաղաքապետութեան Խորհուրդը ընդունելի գտաւ այդ որոշումը և տեղեկագրեց Քաղաքապետութեան, որպէս զի նախ և առաջ պաշտօնական արտօնութիւն առնուի ։

ՄԷԼՊՈՒՐՆԻ (Աւստրալիա) օսմ. պատուակալ հիւպատոսութիւնը ընդհանուր հիւպատոսութեան բարձրացաւ ։

ՇՈՒԷՏ-ՆՈՐՎԷԿԻՈՅ Քրիսթիանիա, Պարկէթա և Մալմօ քաղաքներուն մէջ օսմ. պատուակալ հիւպատոսութիւններ հաստատուեցան ։

ՇՔՈՏՐԱՅԷՆ երէկուան թուականով կը հեռագրեն թէ տեղատարափ անձրեւներու հետեւանքով գետը յորդեր և մեծամեծ վնասներ պատճառեր է ։ Շրջականերն ալ չէնքեր և այլն ողողուեր են ։

ԽԱԲԵԲԱՅՈՒԹԻՒՆ ՄԸ. — Թուրք լրագիրները կը պատմեն թէ Խավեար խանը հաստատուած ցորենի ու ալիւրի վաճառական Տիմիթրի Մէյմարիտիի սպասաւորը Լեւոն Բենիրճեան գեղծումներ գործելով փախեր է ։ Լեւոն Բենիրճեան ապրանքները արհեստաւորներուն կը բաշխէր ու փոխարէն դրամը գանձելով 24 ժամը անգամ մը հաշիւ կուտար Տիմիթրի Մէյմարիտիի ։ Լեւոն շաբաթէ մը ի վեր այդ հաշուետուութիւնը չկատարելով ժամանակ շահիլ կ'ուզէր ։ Վերջապէս, առջի օրը, Մէյմարիտի կը բանադատէ Լեւոնը որ հաշիւ տայ, բայց այս վերջինը տեսնելով որ գործը երեւան պիտի ելլէ, հիւանդութիւն կը կեղծէ և կը սկսի մարկլիքներ ունենալ ։ Մէյմարիտի անոր այդ ընթացքէն կասկածելով քննութիւն կը կատարէ և կը հաստատէ թէ Լեւոն զանազան վաճառականներէ իր անունով 2886 պարկ ալիւր ու ցորեն և հինգ հարիւր քսանըինը ոսկի դրամ գանձած է ։ Մէյմարիտի բնականաբար կը շուարի այդ հաշիւը իմանալով և վերջապէս երէկ իրիկուն Պոլվոտայի պահականոցը դիմելով իմաց կուտայ ։ Լեւոն այդ ապրանքները Մէյմարիտիի անունով առած, աժան ծախած և դրամը գրպանած էր ։ Ապրանքներուն մէկ մասը Խավեար խանի մէջ յանձնակատար Լէոնի և Մոմխանէի կողմը Լիզորաքիի ծախած էր ։ Այս վերջինը պահականոց տարուեցաւ, ուր յայտարարեց թէ ինք Մէյմարիտիի հետ առեւտուր չունէր և միայն Լեւոն Բենիրճեանը կը ճանչնար, որուն ամէն առեն ապրանք կուտար եղեր ։ Շաբաթ մը առաջ Լեւոն իրմէ երեսուն ոսկի փոխ առած և օր մը վերջը պարտքին փոխարէն քսան պարկ ալիւր տուած էր ։ Միւս վաճառականներն ալ Պոլվոտա տարուելով անոնք ալ ըսեր են թէ Լեւոն միշտ Մէյմարիտիի անունով ապրանք կը գնէր ։ Լեւոն Բենիրճեան որ Սկիւտար Սէլամսըզ թաղը կը բնակի, փախած ըլլալով, ոստիկանութիւնը խուզարկութիւն կը կատարէ ։

ԱՊՍԱՐԻԿ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ
Կահաւորման յատուկ ամեն տեսակ ապրանաց
Ղալաթա, Զիւլֆարի փողոց, Սելանիկ խան, Թիւ 1—9

Նոր հաստատուած սոյն մթերանոցներուն մէջ կը գտնուին անգլիական գորգեր, տոլքումա և Թաւշեայ գորգեր, «քէչէ»ներ, «Թիւլ» վարագոյրներ, սփռոցներ, քօրնիշներ, գետնի մուշամբաներ և զանազան տեսակներով ճոխ կերպասներ, մանճակալներ, աթոռներ ու հայելիներ ։ Կը վաճառուի յարգոյ հասարակութեան շատ դիւրամատչելի պայմաններով ։

ԱՄՍԱԿԱՆ ՎՃԱՐՄՈՒՆՔՈՎ
635 ՎԵՐՋՆԱԿԱՆ ԳԻՆ

ԵՐԱԺՇՏԱԿԱՆ ՄԵԾ ԵՐԵԿՈՅԹ

Վաղը, Ուրբաթ, 2 15 Մարտ, 1901, ժամը 9ին
Ուելիոն Ֆրանսէզի սրահին մէջ
ՆԱԽԱԳԱՀՈՒԹԵԱՄԲ ՍՊԱՆԻՈՅ ԸՆԴ. ՀԻՒՊԱՏՈՍԻՆ
ՆՈՒԱԳԱՒԵՏՈՒԹԵԱՄԲ Փ. ԿՐԱՎԻՆԱՅԻ
եւ աջակցութեամբ
Օր. Մարի Քասթէլլիի, ՊՊ. Տէլլէ Չէզէի, Տէ Ճիորճիոյի, Աբրամովիչի, մաէսթրօ Ավոլիի եւ երաժշտասէրներու մեծ խմբերգի մը ։

Ա. Մաս

1.—ՄԷՅԷՐՊԷՐ. Marche de l'«Incoronazione» par l'Orchestre
2.—ՎԷՐՏԻ. Attila: — Duo pour tenor et baryton .... par MM. Giorgio et Abramovtch.
3.—ՍԷՆ-ՍԱՆՍ. Samson et Dalila:— Air de Dalila ... par Mlle Marie Castelli.
4 —ՏՈՆԻԶԷԹԹԻ. Favorita: — Spirito gentil romance par M. Delle Cese.
5.—ԿՈՒՆՕ. Faust: —Grand air, pour ténor, par M. Abramovich.
6.—ԿՐԱՎԻՆԱ. «Pater Noster», pour voix de baryton obligée et grand chœur à 4 parties.

Բ. Մաս

ՍԹԱԲԱՏ ՄԱԹԷՐ Տէւ. Մ° ԿՐԱՎԻՆԱ

Ազգային Լուրեր

ՏՐԱՊԻԶՈՆԻ
ԱՌԱՋՆ. ԸՆՏՐՈՒԹԻՒՆԸ

ՏՐԱՊԻԶՈՆ, 10 Փետր.

Ա՛լ լուծուեցաւ Տրապիզոնի Առաջն. համբաւաւոր խնդիրը ու լուծուեցաւ ճիշդ այնպէս որ 2—3 ամիս առաջ լուծուած էր արդէն անգամ մը. ու հիմայ քանի որ ամէն ինչ վերջացաւ, կարելի է հարցնել ալ թէ ինչ արդիւնք ունեցան 2—3 ամսուան կուսակցութիւնները, վիճաբանութիւնները ու ձգձգումները, և արդէն ինչ արդիւնք կրնային ունենալ, առանք, երբ մէկ կողմը տասնէն պակաս անդամներ կային միայն տարբերող կուսակցութեան պատկանող. իսկ միւս կողմը ջախջախիչ մեծամասնութիւն մը որուն ի վերջոյ պիտի վիճակուէր յաղթանակը ։ Դիւրին է գուշակել այս երկար ձգձգումներու ժամանակամիջոցին մէջ առաջնորդական խնդիրներու անկերպարան վիճակի հետեւանքները ։ Իսկ հիմա ա՛լ ամէն ինչ կարելի է մոռնալ, քանի որ վէճերը դադրած ու Տրապիզոնի Առաջնորդը արդէն ընտրուած է ։ Դժուար չէ կարծեմ կռահել թէ ո՛վ է ընտրելին, թէեւ հոս ղրկուած ընտրելեաց եռանուն ցանկին մէջ դրուած չըլլար ։ Հիմա մեզի ուրիշ բան չի մնար ընելու, եթէ ոչ սպասել Բարկէն վարդապետի շուտ ընդ փոյթ Զատկէն առաջ գալ հաստատուիլը իր հօտին գլուխը ։

Իսկ եթէ հարցուի թէ ինչ եղին փոքրամասն կուսակցութեան անդամները, կը պատասխանեմ թէ... ըստ իրենց սովորութեան սպիտակ քուէ տուին ։

—Պարտուած ենք մենք, ըսին, քանի որ Ներսէս եպիսկոպոս Ասլանեան ուրիշ տեղ ընտրուելով, մեզի այլեւս ընտրելի չի մնար ։

Իսկ խնդիր է թէ եթէ ընտրելի մըն ալ ունենային ինչ պիտի կրնային ընել, քանի որ իրենց միայն վեց սպիտակ քուէներուն դէմ՝ 2 Եզնիկ վ. Պապազեանին, մէկ Մանկունի Եպիսկոպոսին և տասնըութը Բարկէն վարդ. Կիւլէսերեանին տրուած քուէներ կային ։

Ընտրութիւնը բացարձակ առաւելութեամբ կը կատարուէր ։ Բայց վերջապէս փոքրամասնութեան անդամներն ալ մինչեւ վերջի՛ն վարկեանը մաքառեցան և երբ երէկ գիշերուան գաւառական ժողովէն դուրս կ'ելլէր, թէեւ պարտուած՝ բայց գոհունակ դէմք մը ունէին ։

—Մենք մեր պարտքը՝ լիուլի՛ կատարեցինք, և եթէ չյաջողեցանք՝ յանցանքը մերը չէր ։ Ա. ՏԻՐԱՏՈՒՐԵԱՆ

ՅՈՒՂԱՐԿԱՒՈՐՈՒԹԻՒՆ
ՍՏԵՓԱՆ ՈՍԿԱՆԻ

Իզմիրէն կը գրեն. —

Ստեփան Ոսկանի յուղարկաւորութիւնը տեղի ունեցաւ աչքառու պարզութեամբ մը ։ Քանի մը բարեկամներ՝ որոնք կը սիրէին ու կը յարգէին հանգուցեալը, տեղական մամուլին ներկայացուցիչները և ազգ. վարժարանի աշակերտներու խումբ մը շրջապատած էին դագաղը՝ որ Ս. Ստեփաննոս եկեղեցին փոխադրուած էր առաւօտուընէ ի վեր ։ Ստուար ժողովուրդ մը ներկայ էր մեռելական պաշտօնին որ կատարուեցաւ առաջնորդ Մելքիսեդեկ արքեպիսկոպոսի նախագահութեամբ ։

Հանգուցեալին աշակերտ և բարեկամ Գէորգ էֆ. Պուալի արտասանեց հետեւեալ դամբանականը՝ զոր կ'արժէ իր ամբողջութեամբը հրատարակութեան յանձնել. —

Սրբազան Հայր,
Պարոններ,

Ներեցէք որ այս մեծ դագաղին մէկ նախկին աշակերտը և 30 տարուան բարեկամը քանի մը խօսք արտասանէ այս տխուր առթիւ ։

Ստեփան Ոսկան տակաւին երիտասարդ, կ'որոշէ Բարիզ երթալ հետեւելու համար գիտութեան ու բանասիրութեան. Նախ կ'աշակերտէ Սէնթ Պառլի և յետոյ Սորպոնի, ժամանակին նշանաւոր բռօֆէսէօրներէն ու խմբագրապետներէն Վիքթոր Քուզէնի, Ժիւլ Սիմոնի և աստղագէտ Էթիէն Արակոյի հսկողութեան տակ. մարդիկ՝ որոնք պատիւ բերած են ԺԹ. դարուն ։ Բարիզի մէջ, մասնաւորաբար աշխատած է կոկել հայերէնը, անոր տալով Փրանսերէնին յստակութիւնն ու վայելչութիւնը, և ասիկա բանասիրութեան քննադատութեան նուիրուած բազմաթիւ ուսումնասիրութիւններով՝ որոնց մէջ Սէնթ Պէօվի միտքը կը զուգակշռէ Շաթօպրիանին հետ ։

1868ին վերադարձած է Իզմիր, իր հայրենի քաղաքը՝ զոր այնչա՛փ կը սիրէր, և ուր ծերունի մայր մը՝ իր խնամքներուն կը սպասէր՝ կեանքին վերջին օրերը հանգստօրէն անցընելու համար ։ Իբրեւ Փրանսերէն գրող հրապարակագիր, կարելի է զինքը դասել Լա Ռէֆօռմէն՝ զոր ամբողջ 32 տարիներ հրատարակեց, առանց աշխատակից մը կամ օգնական մը ունենալու ։ Գրեթէ ամէն գրչի մարդ, առանց վարանելու կը հաւաստէ այսօր թէ հանգուցեալը Փրանսերէն գրող նշանաւոր հրապարակագիր մը եղաւ, դասելով միեւնոյն առեն փառքը իր ժամանակին և իր պատկանած հասարակութեան ։ Իր թերթը միշտ պաշտպան կանգնած է ճշմարտութեան և մանաւանդ այդ տեսակէտով օրինակելի հանդիսացած է ։

Ստեփան Ոսկան ապրեցաւ իբր բարի քրիստոնեայ. 50 տարեկան հասակին մէջ կը գրէր արդէն. «Քրիստոնեայ ծնած եմ, ու քրիստոնեայ պիտի մեռնիմ» ։ Իր քրիստոնէութիւնը նոյն իսկ հաւատքն էր Աստուծոյ, ինչպէս նաև ընկերսիրութիւնը և անձնուիրութիւն մը պարտականութեան ու պատուին համար ։ Իր վշտերը կը կրէր դիւցազնաբար, առանց բնաւ տրտնջալու. վերջին օրերուն՝ իր երկու եղբօրորդիներուն՝ որոնք իր խնամքին յանձնուած էին, խորհուրդ կուտար օրական առ նուազն երեք անգամ աչքերնին դէպ ի երկինք ուղղել և իրենց բոլոր գործերուն ու շարժումներուն մէջ Նախախնամութենէն ներշնչուելով աշխատիլ միշտ, անդադար. իր համոզումն էր թէ նոյն ինքն Աստուած ալ կ'աշխատի և թէ ամէն մարդ աշխատութեան մէջ կրնայ գտնել իր փրկութիւնն ու համեստութեան և պատուաւորութեան դրաւականը ։

Մահուան գաղափարը չէր սոսկացներ զինքը, քրիստոնէական հանդարտութեամբ մը կը սպասէր իր վախճանին, յանձնարարելով իր բարեկամներուն որ քաջաբար դիմանգրեն կեանքի տառապանաց ։ Մեռաւ դէմքը երկինքին դարձուցած ։ Պէտք է ըսել հոս որ Ստեփան Ոսկան ապրեցաւ ու մեռաւ իբր բարի մարդ մը. անիկա՛ որ այս դագաղին մէջ կը հանգչի, մեծ մարդ մըն է ։ Բարի, պատուաւոր քաղաքացի մըն էր, կարգապահութեան բարեկամ՝ և հաւատարիմ՝ հաստատուած օրէնքներուն ։ Բարի, անձնուէր զաւակ մըն ալ եղած է, ինչպէս նաև գնահատելի բարեկամ մը՝ որուն խրատներուն մարդ միշտ կրնար հետեւիլ ։

Երթաս բարով, սիրեցեալ բարեկամ, հանգչէ՛ յաւիտենականութեան ծոցին մէջ, բարի մայր մը զոր այնքան սիրեցիր, ու մխիթարուէ, որովհետեւ բարեկամներդ պիտի պահեն քու յիշատակդ ։

ՄԵԾ-ՊԱՀՔԻ ՔԱՐՈԶՆԵՐԸ

ԵՐՈՒՍԱՂԷՄ, 17 փետր.

Սկսան Մեծ-Պահքի քարոզները և առջի չորեքշաբթու քարոզը վիճակեցաւ աբեղայի մը՝ որուն առաջին բեմբասացութիւնը, անցած տարի, մասնաւոր յօդուածի մը նիւթ ընծայած էր ինծի՝ եթէ կը յիշէն ընթերցողը ։ Երբ քարոզներու վրայ կը գրէինք, կ'ըսէինք թէ պարզ և դիւրամատչելի պէտք է ըլլան անոնք առ հասարակ ամէն կարգի ժողովրդեան, և քարոզիչ մը ո՛չ առեն փառք կը վայելէ՝ երբ իր քարոզներէն կ'օգտուի մանաւանդ ռամիկ ժողովուրդը ։ Արժ. Մեսրոպ աբեղան էր այս անգամ խօսողը, տակաւին երկամեայ եկեղեցական ու շատ երիտասարդ՝ որ կատարելապէս յաջողեցաւ իր երկու քարոզներուն մէջ, գիտցաւ ժողովրդեան սիրտը գրաւել, հետեւաբար չափազանցութիւն մը բրած չենք ըլլար՝ երբ ըսենք թէ յիշեալ դեռափթիթ եկեղեցականը, ապագային մէջ ընտրելագոյն քարոզիչներէն մէկը կ'ըլլայ՝ եթէ չխնայէ իր աշխատութիւնները վանական անդորր կենցաղին մէջ և ուր ոչինչ կը պակսի իր այդ կարգի զբաղումներուն ։

Տ. Մեսրոպ աբեղայ իր խօսած քարոզներուն մէջ բնաւ թեւիչներ չունեցաւ դէպ ի վերնագաւառները, մոռնալով ինքզինքը թէ մահկանացուներու աշխարհքին մէջ կ'ապրի, ոչ ալ ովկէաններու յատակը խորասուզուեցաւ բնական գիտութեան դասեր աւանդելու ժողովուրդի մը՝ որ իր հոգւոյն մխիթարութեանը համար Ս. Քաղաքը եկած է՝ հոգեկան զգացումներ առնելու իրեն հետ ։ Արժ. քարոզիչը իր առաջին քարոզին մէջ նիւթ ունենալով «Ահաւասիկ ժամանակ ընդունելի» առաքելական խօսքը, պարզ ու անհուն բառերով բացատրեց թէ բարոյական մեծ-պահք մը կայ որ մարդուս սրտին մէջ կայ ու կը մնայ ցորքան կ'ապրի իբրեւ բարոյական մարդ աշխարհի վրայ, և թէ ինչպէս զգուշանալ պէտք է մոլութիւններէ, ևայլն. Վերջապէս քարոզ մըն էր բուն ժողովրդական որմէ զգածուեցաւ առ հասարակ ամէն ունկնդիր ։ Յիշեցուց ամէնուն իր տնային, կրօնային ու մարդկային պարտաւորութիւնները և թէ ի՛նչպէս ամէն ոք ի՛նչ վիճակի մէջ ալ ըլլայ և ի՛նչ դասակարգի որ պատկանի, կարող է իր ձեռնհասութեան համեմատ ի գործ դնել նոյն պարտականութիւնները ։

Տ. Մեսրոպ աբեղայ իր երկրորդ քարոզը խօսեցաւ այս առտու, վանքին Ս. Թորոս եկեղեցւոյն մէջ՝ որուն տօնն էր և ուր մասնաւոր հանդէս մը կը կատարուի հանդիսաւոր պատարագով ։ Քարոզին նիւթ ունէր «Ո՞վ մեկնեսցէ զմեզ ի սիրոյն Քրիստոսի», գեղեցիկ բացատրութեամբ մը ճառելով Երկնաւոր Վարդապետին սէրը մարդկային ազգի վրայ. սէր, որով վառուած եկեղեցւոյ սուրբերը այլ եւս չեղան մարմնոյ բնական մարդիկ. պարզեց անոնց կենցաղը, և առանձին ու տոհմային կեանքի վրայ դարձնելով իր խօսքը՝ յորդոր կարդաց անոնց նմանիլ նոյն սիրով, նոյն բարոյականով, նոյն նուիրմամբ ի բարին, յօգտակարն և ի պիտանին ։ Չմոռցաւ յիշել Ս. Թորոս եկեղեցւոյն դարաւոր կառուցման շարժառիթն ալ բացատրել զգայուն խօսքերով ։

Կը շնորհաւորենք նորաբոյս քարոզիչ աբեղան իր այս երկու քարոզներուն համար և, իբրեւ քաջալեր մը իր ապագայ յառաջդիմութեան, կը նուիրենք իրեն սոյն մէկ քանի տողերը՝ որ արդիւնք են սրտի գոհունակութեան ։ Լաւը միշտ լաւ է և անկեղծ պէտք է ըլլալ լաւին հանդէպ ։

Աղեքսանդրիա գտնուող բարեկէր անձ մը, նամակ գրելով Ազգ. Հիւանդանոցի Հոգաբարձութեան, յայտնած է թէ 100 անգլ. ոսկի կը նուիրէ քիմարանոցի մէջ յարկ մը աւելցնելու համար ։

—Ինչպէս ծանուցեցաւ, հանգուցեալ Նուպար փաշայի համար յիշատակարան մը կանգնելու նպատակով յանձնաժողով մը կազմուած է Եգիպտոսի մէջ ։ Վերջին լուրերու նայելով, յանձնաժողովը որոշեր է մարմարէ ու [illegible] արձան մը կանգնել և անոր ծախքին համար հանգանակութեան ձեռնարկել ։

—Սամսոնէն կը գրեն մեզ. — «Կը լսենք թէ վիճակիս առաջնորդական տեղապահ Տ. Գնէլ վարդապետ ուղղակի Ազգ. Պատրիարքարան ղրկած է իր հրաժարագիրը. կը կարծենք թէ ասիկայ խնդիրին էն լուրջ և նշանաւոր լուծումն է ։ Տարակոյս չունինք որ ազգ. կեդր. վարչութիւնը պիտի ընդունի այս հրաժարականը, վերջ մը տալու համար ծագած դժուարութեանց և վարդապետին յոռի վարչութեան ։

«—Ազգ. մատենադարանի և կիրակնօրեայ վարժարանի հաստատութեան մը ծրագրուած գովելի գաղափարը հոս եւս յաջողութեամբ պիտի գործադրուէր, եթէ Քաղ. ժողովը ինչ ինչ անտեղի դժուարութիւններ չյարուցանէր ։ Ցաւալի է ասիկա, որովհետեւ Սամսոնի մէջ մտքի զարգացման և սրտի ազնուութեան անհրաժեշտ պէտքը այսպիսի օգտակար հաստատութեամբ մը կրնայ իր գոհացումը գտնել ։

«—Այլեանց վարժարանի ուսուցչուհիները, ինչպէս նաեւ մանկապարտիզպանուհիները, որոնց առաջնորդն է Օր. Ա. Ֆրէնկեանի նման կարող և եռանդուն տեսչուհի մը, անցեալ շաբթու ստիպուեր են վերջնագրի իմաստով նամակ մը ուղղել առ որ անկ է, խնդրելով որ գրեթէ տարեշրջանին սկիզբէն ի վեր իրենց դիզուած ամսականները վճարուին, առանց որու անկարելի պիտի ըլլայ շարունակել այլ եւս իրենց պաշտօնը ։ Այս ոճը յանդուգն գտած են օրիորդներու համար, առանց նկատի առնելու թէ սորվեցնելու համար նախ և առաջ ապրիլ պէտք է ։»

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ԾԱՆՈՒՑՈՒՄՆ

Փոխանորդարանի Ազգ. Պատրիարքարանի

Բաղիշոյ Մախրէր Քաղեցի Մուրատ՝ Յարութիւն Սէմէրճեանց անուն ընտանիքի ու զաւկի տէր ազգայինն տասն և երեք տարի է ի վեր պանդխտութեան ելած ու անյայտացած է ։

Յիշեալն՝ երեսուն և չորս տարեկան է, միջահասակ, թուխադէմ, քիթը՝ սուր ու բարակ, պեխերը և մազերը՝ շէկակարմիր, երեսը՝ քիչ մը ծաղկաւէր, վիզը՝ բարակ ու երկար, ներքին ծնօտը՝ բարակ, սրածայր ու կիսաքարծ և յարուստէ սրճագործ և դեղարար հիւանդաց ։

Կը յանձնարարուի Սրբոց Ազգայնոց, որ եթէ երբեք յիշեալին ո՛ւր, ողջ կամ մեռած լինելու մասին ո՛ր և է տեղեկութիւն ունին, հաճին Պատրիարքարանիս իմաց տալ ։

28 փետրուար 1901 (Կնիք)

Տես չորրորդ երես ԲՐԷՆԴԱՆԻ մեծ վաճառատան ծանուցումը ։

ԲԻՒԶԱՆԴԵԱՆ ԳՐԱՏՈՒՆ
Ղալաթիա, Սեղրա խան թիւ 5—7

Հայերէն, Գաղղիերէն և Տաճկերէն դպրոցական դասագրոց և դպրոցական պիտոյից համար մեծաքանակ մթերք. Նուէրի յատուկ գիրքեր, Վիտալ—Լապլաշի աշխարհացոյց մեծադիր քարտէսներու, բուսաբանական և կենդանաբանական պատկերաց ընտիր հաւաքածոյ մը հանդերձ նմուշներով միշտ պատրաստ կայ ։

Նոր հրատարակուեցան

Սահակեանց—Սրբազան պատմութիւն Նոր Ուխտի— չորրորդ տիպ 4 ղրուշ.— Թոփճեան— Նոր ընթացք Փրանսերէն լեզուի, 4 ղրուշ.—Ջօպեան—Նամակագրութիւն դպրոց.—տաճկ. 12 ½ ղրուշ ։

ՄԱՆԿԱՊԱՐՏԵԶԻ վերաբերեալ ամէն կարգի նիւթերու և ՖՐԷՕՊԷԼԵԱՆ նուէրներու միակ կեդրոնատեղի ։ 698

Հեռագիր Այսօրուան

(Աժանս տը Քոնսթանթինոփլ)

ԱՆԳԼԻԱ

ԼՈՆՏՈՆ, 13 մարտ. — Անգլիոյ Նախարարները այս առտու արտասովոր գումարում մը ունեցան ։ Կ'ըսուի թէ այդ գումարման պատճառներէն մէկը կը կազմեն Լորտ Քիչնէրի ու Պոթա զօրավարին միջեւ կատարուած բանակցութիւնները ։

ՌՈՒՍԻԱ

ՊԵՏԵՐՍՊՈՒՐԿ. — Օլկա Ալեքսանտրովնա մեծ դքսուհին, Նիքոլա Բ. կայսեր քոյրը, նշանուեցաւ Օլտէնպուրկի Բիէր Ալեքսանտրովիչ դուքսին ։

ՍՊԱՆԻԱ

ՊԱՐՍԷԼՈՆԱ. — Գործաւորական քանի մը կեդրոններու մէջ անկարգութիւններ պատահած ըլլալով զինուորներ ղրկուեցան ։

ԱՒՍՏՐԻՈՅ ԿԱՅՍՐԸ

ՄԻՒՆԻԽ. — Ֆրանց Եօսէֆ կայսրը այս իրիկուն Վիէննա ուղեւորեցաւ ։

ԳԵՐՄԱՆԻԱ

ՊԷՐԼԻՆ. — Լրագիրները կ'ըսեն թէ դաշնակցային Խորհուրդին օրինագիծ մը պիտի ներկայացուի՝ Տարիւսսէլամ-Մրօկրօ (Ափրիկէ) երկաթուղիին շինութեան յատկացուելիք դրամագլուխին տոկոսը ապահովութեան կողմէ երաշխաւորուելու մասին ։

(Աժանս Նասիոնալ)

ՖՐԱՆՍԱ

ՄԱՐՍԻԼԻԱ, 13 մարտ. — Մարսիլիոյ նաւահանգիստին գործաւորներուն բանթողը ընդհանրացած ըլլալով, կացութիւնը շատ ծանրացաւ ։ Բազմաթիւ գործարաններ և արտածման վաճառատուններ պիտի պարտաւորուին փակել ։ Գործարանի տէրերու, վաճառականներու և գործաւորներու միջեւ համաձայնութիւնը անկարելի է ։

ՓԱՐԻԶ. — Հնդկաչինի կառավարիչ Պ. Տումէ Բարիզ հասաւ և երկար տեսակցութիւն մը ունեցաւ գաղթային նախարարին հետ ։

ՉԻՆՈՒ ԴԷՊՔԵՐԸ

ԼՈՆՏՈՆ. — Թիէն-Ձինի մէջ անհամաձայնութիւն մը ծագեցաւ Ռուսներուն և Անգլիացիներուն միջեւ ։

—Վալտէրսէ մարէշալը որոշեց միջազգային զինուորներու գործածութիւնը ամառուան եղանակին համար ։

ԹՐԱՆՍՎԱԼ

ԼՈՆՏՈՆ. — Կը հաստատուի այն զրոյցը թէ զինուորական բոլոր գործողութիւններուն համար ընդհանուր զինադադար կնքուած է ։ Բրէթորիայի կառավարութիւնը կը սպասէ պոէր պետերու և անգլիական զանազան զօրավարներու միջեւ կատարուած բանակցութեանց արդիւնքին ։ Պատերազմական նախարարութիւնը այդ մասին որ և է տեղեկութիւն չի հաղորդեր ։ Սակարանին մէջ հարաւային Ափրիկէի արժէթուղթերու խնդրանք կայ ։

—Քրիւկէր նախագահը Փրանսացի բժիշկներ ուզեց՝ Թրանսվալի մէջ ժանտախտին առաջքը առնելու համար ։

ՕՐԻՈՐԴՆԵՐ եւ ՏԻԿԻՆՆԵՐ
ԱՄԷՆՔԴ ԱԼ ԴԻՄԵՑԷՔ
Ղալաթիա, Մեծ Միլլէթ Խան, Ա. յարկ, Թիւ 16
Ուր հասած են գարնան վերջին նորաձեւութիւնները

Սոյն վաճառատունը որ կարող տնօրէնի մը շնորհիւ ամէն տեսակ ապրանքներու ճոխ և կատարեալ մթերք մը ունի, այս օրերս ստացած է գարնան բոլոր նորաձեւութիւնները, և հետզհետէ ամէն օր ալ կը հասնին նոր ապրանքներ ։ Կիներու և աղջիկներու համար ժաքէթներ, բէլըրիններ, պլուզներ և մէյնազգեստներ, տղոց համար զգեստներ և բարարսիւներ, այրերու և կիներու համար ամէն տեսակ ճերմակեղէններ և ուրիշ շատ մը ապրանքներ կը ծախուին անմրցելի գիներով ։ Սոյն վաճառատունը ամէն օր բաց է մինչեւ ժամ 6 (Ը. Ե.) ինչպէս նաեւ կիրակի օրերը ։ 1—12

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՍԱԿԱՐԱՆ

ՓԱԿՈՒՄ

Օսմ. Քոնսոլիտէ Սեռի Գ.	Օ. Ո.	25	31
Ամէնէն բարձր գին	»	25	32
Ամէնէն վար գին	»	25	29
Րումէլի Երկթ. զօց.	Ֆր.	115	—
Ամէնէն բարձր գին	»	115	25
Ամէնէն վար գին	»	114	75

ԲԱՑՈՒՄ 1 Մարտ.

Օսմ. Քոնսոլիտէ Սեռի Գ.	Փ. Կ.	25	29
Րումէլի Երկաթուղի	Ֆր.	115	—
Օսմանիէ		—	—
Ռէժի		14	—
Օսմ. Պանքա		—	—
Թիւթիւն ժէնէրալ Օթթօմ.		1	06
Սօս. Օթ. Տանձ է Հալքօս		3	13
Օսմ. Ապահ. Ընկ.		4	02
Թրամուէյ բաժնեթ.		8	25
» ժուիսանս		131	—
« պարտաթ.		460	—
Քարափ Կ. Պոլսոյ		450	—
Թունէլթալ		90	—

ՓՈԽԱՆԱԿԱԳԻՐ

Լոնտոն 3 ամիս	Ղրշ.	109	—
» » » չէք	»	110	05
Բարիզ » »	Ֆր.	22	91 1/4
» » » չէք	»	22	86
Պէրլին առանձնական չէք	Մարք	18	50
Վիէննա չէք	Ֆիոր.	21	73

ԴՐԱՄՆԵՐՈՒ ԸՆԹԱՑՔԸ

20 ֆրանքնոց	Ղրշ.	87	28
Անգլիական ոսկի	»	110	07
Բօլ էմփէրիալ	»	91	—
Քրիմիզ	»	51	08
Մէճիտիէ արծաթ	»	108	08
Մէթալիք	»	98	....
Րուպլի Եգեազրամ	Օ. Ո.	8	60

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆ

ԲԱՐԻԶ, 13 Մարտ

Ֆրանս. Ռանթ 3 %		102	35
» » 3 ½ %		102	82
Օսմ. Քոնս. սէրի Դ.) բաց.	Ղրշ.	24	47
) զոց.	»	24	47
» » » Բ.	»	...	
« « « Գ.	»	27	37
Օսմ. Կայս. Պանքա	Ֆր.	551	—
Օսմանիէ	»	471	—
Րումէլի երկաթուղի	»	116	75
Օսմ. մաքսատուն	»	516	—
Օսմ. Ռէժի	»	382	—
Բրիօրիթէ Թիւրք 4 %		508	75
Թիւքէթ Լիանէ		1974	—
Խառնական Բանք	»	85	80
Սպանիական արտաքին	»	72	97
Թրանսվալ	»	98	50
Չէր Լանտսի վյալ	»	25	210
[illegible]	»	2	—

ԼՈՆՏՈՆ, 13 Մարտ

Անգլիական Քոնսոլիտէ	96	56
Օսմանեան Ռանթ սէրի Բ.	49	25
Օսմանեան Ռանթ սէրի Գ. բաց.	24	—
Օսմանեան Ռանթ սէրի Գ. զոց.	24	—
Օսմանեան Պանքա	11	50
Ռուսական 1890	—	—
Հելլենական 5 %	83	50
» Մոնոփոլ	43	—
Պուլկարական 1888	84	—
Էժիբսիէն Իւնիֆիէ	106	75
Տօմինիօն	104	...
Թրանսվալ	2	68
Այտըն երկաթուղի	11	50
Փոխատուութիւն	25	370

ՎԻԷՆՆԱ, 13 Մարտ

Օսման. Լոթանք վիճ.	»	240	50
Րումէլիի երկաթուղի	»	110	—
Օսմ. Ռէժի	»	298	—

ՊԷՐԼԻՆ, 13 Մարտ

Ռուպլը	»	216	25
Րումէլիի երկաթուղի	»	113	70
Անատ. երկթ. պարտաթուղթ	»	—	—
Փ.ա. Լոնտոնի վրայ 3 ամս	»	20	265

ՊՐԻՒՔՍԷԼ, 13 Մարտ

Օսմ. Քոնս. սէրի Դ.	24	15
Րումէլիի երկաթուղի	115	25

Տr. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ
ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ-ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺ
396, Մեծ փողոց Բերա, 396
Տեսնել 4րդ Երեսը
Պոլսոյ հարմար մասնաճիւղ չունինք

1803
IMPERIAL
ԻՄԲԵՐԻԱԼ
ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ.
ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ
Հաստատեալ ի Լոնտոն 1803 ին

Դրամագլուխ Ա. Ո. 2,900,000
Վնասուց հատուցուած 15,000,000

Ընկերութիւնը կ'ապահովագրէ ամէն տեսակ ապրանք, շէնք ևայլն խիստ չափաւոր գիներով

Դեր-գործակատար Լիազօր գործակ. Թուրքիոյ
ՅՈՍԻՓՈՆ Տ. ԳՈՒՐԹԻԼԼԻ Շ. Բ. ԳԻԼՖՈՐԴ
Կ. Պոլիս, Թոմսոն Խան

ՍԹԱՐ
ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ԿԵՆԱՑ
Հաստատեալ յամին 1843

Ապահովեալ Դրամագլուխք անգլ. ոսկի 17,000,000

Ընկերութեան մաթեմաթիքական պաշտօնեայ՝ իր ապահովագրութեանց հիմունքներու և կարեւորութեան համեմատաբար հաշուուած ըլլալուն, Թուրքիոյ մէջ գործող և ՈՉ ՄԷԿ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ԿՐՆԱՅ ԱՅՍ ՄԱՍԻՆ ԳԵՐԱԶԱՆՑԵԼ ՍԹԱՐ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆԸ ։

Բաղդատական ցուցակ տալոգնոց ի դէպ մահու 1000 ոսկւոյ ապահովագրութեան համար

ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆՔ	ՏԱՐԻՔ			
	35	40	45	50
ՍԹԱՐ ոսկի	27.96	32.46	38.90	47.50
Ամերիկեան ընկ.ք »	28.11	33.01	39.55	48.48
Ֆրանսական ընկ.ք »	30.70	35.90	42.60	51.60

ՍԹԱՐԻ գիները ամէնէն աժանն են

Ներկայացուցիչ Թուրքիոյ ԳԱՌՆԻԿ ԱՍՏՈՒԱԾԱՏՈՒՐ
Պոլիս, Պահճէ Գաբու, Անեմիսափ խան, 20, 21, 22

ՄՈՒՉՈՒԱԼ ԼԱՅՖ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ. ՆԻՒ-ԵՈՐՔԻ

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ 1843ին

Պահեստի գումար ՄԷԿ ՄԻԼԻԱՐ 563 ՄԻԼԻՈՆ 961 ՀԱԶԱՐ Ֆրանք

Ապահովագրական ամէն կարելի դրութիւնները կը գործադրէ. խառն ապահովագրութիւն, ամբողջ կեանք, զաւակաց դրամագլուխ, ցմահ եկամուտ, եւայլն

Մուչուալ Լայֆի սակագինը և ապահովագրութեան զանազան դրութիւնները չուսումնասիրած մի ապահովագրուիք.—Առատաձեռն պայմաններ, վճարմանց դիւրութիւնք: Տեղեկութեանց համար դիմել առ Պ. Ց. ՀԷՐ, ընդհանուր գործակալ, Խնաճէթ խան, Վօյվօտա փողոց, Ղալաթիա, Կ. Պոլիս: 579

PARIS

GRANDS MAGASINS DU

Printemps

NOUVEAUTÉS

Envoi gratis et franco

du catalogue général illustré, renfermant toutes les modes nouvelles pour la SAISON D'ÉTÉ, sur demande affranchie adressée à

MM. JULES JALUZOT & CIE

PARIS

Sont également envoyés franco, les échantillons de tous les tissus composant nos immenses assortiments, mais bien spécifier les genres et prix.

Envoi franco de port jusqu'à destination de toute commande de 50 francs payée par avance, pouvant être expédiée en un seul colis-postal.

Les envois qui ne peuvent être faits par colis postaux, sont expédiés franco Marseille ou, sur demande, *franco destination*, à partir de 100 fr. moyennant 5 % d'augmentation sur le montant de la facture. — Ces envois peuvent être expédiés contre remboursement.

ԹԻ ԿՐԵՇԱՄ

ԿԵԱՆՔԻ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ. Ի ԼՈՆՏՈՆ

Ընկերութեան դրամագլուխը 31 դեկտ. 1898ին

162, 924, 140 ֆրանք

Տարեկան եկամուտ, ապահովագրութիւններ և շահ՝ 31 դեկտեմբեր 1898ին

29, 765, 473 ֆրանք

Ընկերութեան հաստատութեան թուականէն՝ այսինքն 1848է ի վեր, ապահովագրեալներու եղած վճարումնք, կենսաթոշակ, եւն.

362, 858, 507 ֆրանք

1898 տարուան մէջ ընկերութիւնը 6619 բոլիսներ տուած է որոնք 58,680,000 ֆրանքի դրամագլուխ մը կը ներկայացնեն:

Աւելի տեղեկութեանց համար դիմել ընդհանուր գործակալներուն՝ Պ. Պ. ԷՏՈՒԸՐՍ ԷՒ ՈՐԴԻ, Պոլիս, Մէյտանճըք փողոց, Ալլէմճի խան:

Միջնորդներուն լաւ վարձատրութիւն պիտի ըլլայ:

Փոխ-գործակալութիւն, Ղալաթիա, Մէյմէնէթլի խան:

ԼԱ ՊՈՒԼԿԱՐԻԱ

Առաջին առանձնաշնորհեալ Ապահովագրական Ընկերութիւն

ՌՈՒՍՋՈՒՔ

ՀՐԴԵՀԻ ԴԷՄ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Կարասի, անշարժ ստացուածք, վաճառք, եւն. մայրաքաղաքին և գաւառներուն մէջ:

Լաւ պայմաններ.—Շահաւոր ապահովագիններ:

ԿԵԱՆՔԻ ԴԷՄ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Ամբողջ կեանք, խառն, որոշեալ ժամանակ, աղջ օժիտ և ծերութեան համար հասոյթ: Անկախ թարիֆա մը անձնատուութեան, մենամարտի և ճամբորդութեան համար:

ԱՐԿԱԾՆԵՐՈՒ ԴԷՄ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Աշխատութեան ժամանակ եղած դժբաղդութեանց դէմ: Ապահովագրութիւն ճամբորդներու համար, առնուած ապահովագինները [illegible]:

ԱԶԱՏ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ

Առաջին կարգի երաշխաւորութիւններ խիստ մեծ Ընկերութեանց կրկին կրկին ապահովագրութեամբ:

Ընդհանուր գործակալութիւն բովանդակ Արեւելքի համար (Թուրքիա, Ցունաստան, Եգիպտոս, Սուրիա):

Ժ. Պ. ՔԱՍՍԱՐԷԹԹՕ

Կ. Պոլիս, Ղալաթիա, Գալիֆեան խան, Թիւ 6-9

Գլխաւոր գործակալութիւն,—Կ. Պոլիս, Սատրքճի խան, Պահճէ Գաբու:

Ընկերութեան դրամատունն է

ՔՐԷՏԻ ԼԻՕՆԷ 599

ՀԻՆ ԳԻՆԻ [illegible] տարուան, բժիշկներու կողմէ յանձնարարուած նոր ապաքինածներու և անարիւնութիւն ունեցողներու: Դիմել Օրթագիւղ, Հանգուցեալ Միւխթար [illegible] պաշի տանը:

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ 1852

Տ^ր Մ. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ-ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺՔ

396 ՄԵԾ ՓՈՂՈՑ ԲԷՐԱ 396

(Տանենի գարեջրատան վրայի յարկը, ճիշդ Զրպուճեանց դէմը)

Կատարելագործեալ գործիքներու միջոցաւ ամենատառապեալ ցաւած ակռաները մէկ անգամէն կը լեցնեն. ցաւով ջիմելու եւ բուժուած վերադառնալու պայմանաւ:

Նորաձեւ ակռաներ, նալրբ, ճաշակաւոր և դիմացկուն արհեստական ակռաներ կը պատրաստեն, յար և նման բնականին, դէմքի ձեւաւորութիւն ըստ տարիքի, ծամողութիւն եւ ազատ արտասանութիւն երաշխաւորելով:

Բերնի հիւանդութիւնք կատարելապէս կը բուժեն ինչպէս նաեւ թմրեցուցիչ դեղերու և ամենակատարելագործեալ ազդեցներու միջոցաւ, առանց ցաւի ատամահանութիւն:

Ե. Դ. Ջիմնաները կիրակի օրերն ալ (մինչեւ կէս օր) ինչպէս նաեւ ամէն օր (մինչեւ կէս գիշեր) հիւանդ կ'ընդունին:

Ծանօթ.—Պոլսոյ [illegible] մասնաճիւղ ՉՈՒՆԻՆՔ !! 197

1900 Ի ՓԱՐԻԶԻ ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ԱՐՈՒԵՍՏԱՀԱՆԴԷՍ

ՎԱՐԶՈՒԹԻՒՆ — ԹԵԹԵՒՈՒԹԻՒՆ

ՏՈՒԿՈՒՆՈՒԹԻՒՆ, ԱՐԱԳՈՒԹԻՒՆ

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ԱՇԽԱՐՀԱՀՌՉԱԿ ԿԱՐԻ ՄԵՔԵՆԱՆ

ՆԻՒ-ՀՕՄ

Ստացած է մեծ մրցանակը և Արուեստահանդէսին մէջ անմրցելի եղած են: Այս մեքենաները ամէն կերպով միւս տեսակներէն գերազանց են: Մեքենաներու գործածութեան կերպերը ձրի կ'ուսուցուին և նորոգութիւնները ձրի կը կատարուին:

Թուրքիոյ համար միակ ներկայացուցիչ Ց. Կ. ՄԻԱՆՍԵԱՆ ՈՐԴԻՔ

ԸՆԴՀ. ՄԹԵՐԱՆՈՑ —Պոլիս, Պահճէգաբու, Համիտիյէ Ճատտէսի Թիւ 7

ՄԱՍՆԱՃԻՒՂ.—Իզմիտ, Սիլիվրի, Աֆիոն-Գարահիսար եւն. ի մէջ: 575

ԼԱՒԱԳՈՅՆ ՄԱՔՐՈՂԱԿԱՆԸ

HUNYADI JANOS

Անմիջական, ապահով եւ դիւրին կերպով կ'ազդէ

Տիեզերահռչակ համբաւ

ԶԳՈՒՇԱՆԱԼ ԿԵՂԾԵՐԷՆ

Պահանջելու է հետեւեալ անունը պարունակող պիտակով շիշեր

ANDREAS SAXLEHNER

Կը ծախուի գլխաւոր դեղավաճառներուն և դեղագործներուն քով: 387

ՏՈՔԹԷՕՐ Ց. ԱՐԱՊԵԱՆ

Ծանօթ ատամնաբոյժ Բարիզի

Ի Սիթէ տը Բէրա, Թիւ 1

Ամէն օր կ'ընդունի ժամը 4էն 10 (Ը. Թ.): Բշ. և Ուրբ. կէս օրէն առաջ Սիրքէճիի դեղարան Նալբաս:

Կիրակի օրերը ժամադրութեամբ:

Աղքատաց ձրի 490

HUILE DE HOGG

ՄՕՐԻՒ ՁԿԱՆ ԻՒՂ

Ցայտնի է թէ մօրիւ ձկան իւղի գործածութիւնը, մանաւանդ ձմեռը որքան օգտակար ու յանձնարարուած է փափկակազմ անձերու (էրիկ մարդ, կին ու տղայ) անարիւնութենէ և կուրծքի հիւանդութիւններէ տառապողներու: Բայց անոր փրկարար արդիւնքները ձեռք բերելու համար, պէտք է որ այդ իւղը զուտ ու առաջին կարգի ըլլայ: Հետեւաբար զգուշանալ կեղծերէն ու ստորին տեսակներէն, որոնք հրապարակին վրայ կը ծախուին, և որոնց գործածութիւնը աւելի վնասակար է քան օգտակար:

Պ. Հօկ Թէր-Նէօվի մէջ ձկնարաններ ունի, ուր մօրիւ ձկան իւղը մեծ խնամքով կը հանուի: Այս իւղը, անստգիւտ անարատութեամբ, եռանկիւնաձեւ շիշերու մէջ դրուած է, որ ամէնուն ծանօթ է արդէն և Բարիզի Ինիթօն տէ Ֆարմաքի ընկերութեան կողմէ երաշխաւորութեան դրոշմով մը կնքուած է: Բոլոր նշանաւոր բժիշկները կէս դարէ ի վեր հիւանդներուն այս ձկան իւղը կը յանձնարարեն: Կեղծերէն և նմանութիւններէն զգուշանալ: Հօկի մօրիւ ձկան իւղը կը ծախուի դեղագործներու և դեղավաճառներու քով: Միակ տէրն է Թ. Բ. Հօկ, 2 Թիւ, Քասթիկլիօն Բարիզ:

ՈՅԺԻ ՃՇՄԱՐԻՏ ՕՇԱՐԱԿ

Բարիզի առաջնակարգ բժիշկներէն Տոքթ. Լօռան տիւ Պօա կը գրէ. «Բազմաթիւ հիւանդներու վրայ ըրած յաջող փորձերս զիս համոզեցին որ, ԷԼԻՔՍԻՐ ՄԻՏԻՆ յոգնած ու տկարացած անդամները զօրացնելով երիտասարդական ոյժ և թարմ կեանք կը պարգեւէ մարմնոյն: Նախ արիւնը կը մաքրէ, կը զօրացնէ ու աստիճանաբար կը բուժէ տկարութիւնը, մէջքի և ողնայարի ոսկորներու ցաւերը, վատուժութիւնն ու անբուժելի հռչակուած ԱՆԿԱՐՈՂՈՒԹԻՒՆԸ:» Մենդական գործարաններու յատուկ ազդու դեղերովը ծանօթ Բրոֆ. Միտիի պատրաստած այս ԷԼԻՔՍԻՐ ՄԻՏԻՆ կազդուրիչ, գրգռիչ և մարսեցուցիչ ըլլալով, ծերեր, ապաքինողներ և գեղծումներու պատճառով անկարողութեան ենթարկուած անձեր անհրաժեշտ է որ փութան օգտուիլ այս քաղցրահամ էլիքսիրին ապշեցուցիչ յատկութիւններէն: Կը ծախուի Գասապեանի, Քիւչիւքեանի, Մէշիքիի, Վօնտեցիանոսի դեղարաններուն ու մթերանոցներուն մէջ:

527 8—52

ՔԻՒՆԱՐՏ CUNARD

ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ

Ամէն շաբաթ երկու անգամ կը մեկնին Լիվերփուլէ և Նիւ-Եորքէ

Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ
Իվէռնիա	18900	Սիլվանիա	5598
Սաքսոնիա	18900	Քաթալոնիա	4841
Լուքանիա	12952	Վէրիա	3229
Քամբանիա	12950	Բավիա	2945
Ուլթոնիա	8845	Թիրիա	2936
Ումպրիա	8128	Սիբրիա	2935
Էթրուրիա	8120	Սամարիա	2558
Սէրվիա	7392	Ալէբբօ	2181
Աւրանիա	7269	Շէրպուրկ	1614

Դիմել առ ԺՕԼԻ և ՍԻԿԸՐ

Joly et Seager

Մէյմէնէթլի խան, Թիւ 6, 7, 8, Ղալաթիա, Գարա Մուսթաֆա փողոց: 355

ՌՕՍԻԱ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

COMPAGNIE ROSSIA D'ASSURANCES

1881 Մարտ 20ին Կայս. հրամանով արտօնեալ Ընկերութեան կեդրոնատեղին Բեթերսպուրկ Ընկերութեան պալատանքը, Մեծ Մորսքայա 37

Ապահովագրութեանց ճիւղեր ՀՐԴԵՀ.— ԿԵԱՆՔ.— ՓՈԽԱԴՐՈՒԹԻՒՆ.— ԱՐԿԱԾ.

Երաշխաւորութեան գումար	121,765,332 ֆր.
1898 ի հասոյթք	34,775,462 »
1881 էն ի վեր Ընկերութիւնը իր ապահովագրեալներուն վճարած է [illegible]	164,172,000 »

Ընկերութեան ճիւղը ի Կ. Պոլիս — Մ. ՀԻՒՐՄՈՒԶ

Ղալաթիա, Քարաքէօյ (Թիւ [illegible])

Ընդհ. Գործակալ Թուրքիոյ համար ԹԷՈՏՕՐ ՊԷՐՆԷՆ 524

ՍԱՆԴԱԼ ՄԻՏԻ

ՄԻԱԿ ՊԱՏՐԱՍՏՈՒԹԻՒՆ ՄԻՋՕՐԻ ՀՈՏԱԿԱՒՈՐ ՍԱՆԴԱԼՈՎ

SANTAL MIDY

ՍԱՆԴԱԼ ՄԻՏԻ

Անձնաւ. կը լնէ [illegible], 48 ժամուան մէջ կը բուժէ հոսումները. յայտ տաղեցիկ է միզանցքի հիւանդութեանց մէջ, միզանցքարբորման, արիւնամիզութեան, առանց միջնորդ պատճառելու, որ առաջ կը բերեն անզօտ և ուրիշ դեղերու հետ խառն սանդալները:

Ամէն քաբսիւլ ՄԻՏԻ անունը կը կրէ:

Ամէն դեղարաններ

A.

ԼԷ ԲՐՕՎԷՆՍ ՌԷՒՆԻ

LES PROVINCES RÉUNIES

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ Ի ՊՐԻՒՔՍԷԼ

Ապահովագրական ընկերութիւն ընդդէմ հրդեհի

ԴՐԱՄԱՏՈՒՆ ԸՆԿ. ՔՐԷՏԻ ԼԻՕՆԷ

Քննիչ Տնօրէնութեան Ա. ԿԻՒՐԵՂԵԱՆ

Տնօրէն ընդհանուր Թուրքիոյ ԱՐՇԱԿ ՈՒՆՃԵԱՆ

Կ. Պոլիս, Ղալաթիա, Ճէտիտ խան

Գաւառաց համար պատուաւոր երաշխաւորութեամբ գործակալներ կը փնտռուին

ՖՐԷՏ. ԼԷՕՆԱՐՏ ԷՒ ԸՆԿ.

ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

[illegible]

Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ
Վիքթօրիան	10500	Ֆլավիան	3500
Արմէնեան	10500	[illegible]	3500
Քեստրիան	10500	[illegible]	3000
Լանքասթրիան	9000	[illegible]	3500
Ֆիլատելֆիա	9000	[illegible]	3500
Կոլոմպիան	8000	[illegible]	3500
Կօրինթեան	8000	[illegible]	3500
Գալէտոնեան	8000	[illegible]	3500
[illegible]	8000	[illegible]	2000
Ջօրճեան	3700	Մինօ	900
Դէվոնեան	3700	Օբօրթօ	800
[illegible]	3700	[illegible]	800
[illegible]	3500		

Ապրանքի տէրերէն կը խնդրուի իրենց ապրանքը փոխադրելու համար Ղալաթիոյ մաքսատունէն հանելու համար իրենց հրահանգը տալ յաջորդ ծանուցմանէն 24 ժամ առաջ:

Աւելի տեղեկութեանց համար դիմել առ ԷՏՎԱՐ ԼԱՑՈՆԴԷՆ

Ղալաթիա, Քարաքէօյի վրայ Հին մեծ մաքսատան 600

ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՄԱՐՈՔԵԱՆ ԷՒ ՀԱՅԿԱԿԱՆ

Ն. ՓԱՔԷ ԷՒ ԸՆԿ.

ՅԱՋՈՐԴ ՇՈԳԵՆԱՒՆԵՐ

Մարտ 18ին Սոմէնի, Անատոլ. եզերքէն:

ՄԵԿՆՈՒՄՆԵՐ

Մարտ 19ին Սոմէնի, ուղ. Մարսիլիա:

Ցամաքը ուղղակի Բարիզի համար.

Առաջին կարգի 245 ֆրանք. 2-րդ կարգի 175 ֆրանք. Տեղեկութեանց համար, դիմել Գործակալին [illegible] Հանէ Քարաքէօյի վրայ: 516 Թ. [illegible]

COMP RUSSE

NAVIGATION A VAPEUR ET DE COMMERCE

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Շաբաթական երթեւեկութիւնք

Դշ. 27/12 Օտէսա ժամը 4էն յետ միջօրէի:

Դշ. 28/13 Իզմիր, Պիրէ, Աղեքսանդրիա ժամը 10էն միջօրէէն առաջ (ճամբորդելով Աղեքսանդրիա, Բորթ-Սայիտ, Եաֆա, Պէյրութ եւ Քիոս):

Եշ. 1/14 Օտէսա ժամը 10էն միջօրէէն առաջ:

Եշ. 1/14 Ինէպօլու, Սինոպ, Սամսոն, Օրտու, Կիրասոն, Տրապիզոն, Բաթում եւ Նովորոսիսկ ժամը 1էն յետ միջօրէի:

Ուր. 2/15 Օտէսա ժամը 4էն յետ միջօրէի: 153

ՄՕՍ

ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Լիվերփուլէ, Պօրտօյէ, Մարսիլիայէ

և [illegible]

Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ
Ռամսէս	3000	[illegible]	2500
Մէմֆիս	3000	[illegible]	2400
[illegible]	3000	[illegible]	2250
[illegible]	3000	[illegible]	2250
[illegible]	3000	[illegible]	2000
[illegible]	3000	[illegible]	1500
[illegible]	2500	[illegible]	1500

Դիմել առ Ժ. Վ. ՎԻԹՕԼ և ԸՆԿ.

[illegible] խան

ՃԷՄՍ ՄՕՍ և ԸՆԿ.

194 31, Ճէյմս Սթրիթ Լիվըրփուլ:

ՕՍՄ. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԴՀ. ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՀԻՄՆՈՒԱԾ Վեհափառ Սուլթանին Կայսերական Իրատեով

Որ կը կրէ 2/14 Օգոստ. 1892 թուական մը (20 Սէֆէր 1310)

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Հրդեհի, արկածներու, փոխադրութեանց եւ կեանքի վրայ

Ընկերութեան կեդրոնատեղին է ՕԼԻՍ Էֆէնի խան, Քարաքէօյ Ղալաթիա

Գործակալ, Ղալաթիոյ մէջ Պ. Ալպէր Սիմքէս, Ռէխնէեան խան, Վօյվօտա փողոց Թիւ 67

Գործակալ, Պոլսոյ կողմը Ցամ. Պոնչայի մասնաճիւղը Եէնի ճամի Հաճիլուզ փողոց, Օտա. Նամազկեահի դէմը

Ներ-գործակալ Պոլսոյ կողմը Պ. Ի. Զասօխ

Մաքքուճիլար, Զաբճըլըր խան, Թիւ 21 194

ԹՈՄԱՍ ՈՒԻԼՍԸՆ

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՔ

(Ընդմէջ Հըլլի, Կ. Պոլսոյ և Օտէսայի)

Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ
Ալպանօ	1089	Գօմօ	1497	Կօզօ	1011	Մալմօ	724	Ռօզարիօ	186
Ալէրթօ	3607	Գօնկօ	2906	Կրօնտօ	1695	Մարէնկօ	2273	Սաֆֆօ	1113
Անճէլօ	1541	Գօրսօ	895	Հէրօ	775	Մարթէլլօ	3709	[illegible]	1735
Արիօստօ	2377	[illegible]	4311	Հիտալկօ	1581	Միքատօ	3557	Սիլվիօ	1193
Բասսանօ	1822	Տօմինօ	937	Հինտու	3720	Միլօ	1057	[illegible]	1200
Բօրօտինօ	1264	Տիւրօ	2383	Հորաթիօ	3600	Մօնթէգէլլօ	1735	Թասսօ	1328
Բրավօ	1076	[illegible]	1713	[illegible]	535	Մուրիլլօ	2419	Թ. Ուիլսըն	1548
Բրունօ	841	[illegible]	504	[illegible]	2354	Նէրօ	1033	Թօրրօ	2227
Բուֆֆալօ	4431	[illegible]	2464	[illegible]	5540	[illegible]	4100	Թօլէտօ	1470
Գայրօ	1671	Էլտօրատօ	1520	[illegible]	1030	Օնթարիօ	4036	Թօրպէտօ	487
Գալիբսօ	1337	Էրատօ	1841	[illegible]	1053	Օրլանտօ	1535	Ուրպինօ	2429
Գամէօ	1244	[illegible]	954	[illegible]	3307	Բալէրմօ	1637	[illegible]	1914
[illegible]	1094	[illegible]	1838	[illegible]	1700	Բօլօ	510	Վօլօ	1289
[illegible]	3729	[illegible]	849	Լէօ	1058	[illegible]	3229	Վօլթուռնօ	2396
[illegible]	1834	Ֆրանչէսկօ	4582	Լէանտրօ	2372	Ռինալտօ	1663	[illegible]	1850
[illegible]	2697	Կալիլէօ	3060	Լիվօռնօ	1648	Ռօլլօ	1613	Զէնօ	1200
Գոլօրատօ	4235	[illegible]	1243	Լօրէնցօ	3191	Ռօմէօ	1789		

Ուէքսօ շոգենաւը, նաւապետ Թշօրնէլ, ընդհանուր վաճառքով Հըլլէն հոս հասած, պարպած և Օտեսա ուղեւորած է:

Փլաթօ շոգենաւը, նաւապետ Պէրրարք, ընդհանուր վաճառքով Հըլլէն հոս կը սպասուի ամսոյս 13ին:

Ալէբբօ շոգենաւը, նաւապետ Ուինկ, ընդհանուր վաճառքով Հըլլէն պիտի մեկնի ամսոյս 10ին ուղղակի Պոլիս գալու և յետոյ Նովորոսիսկ և Օտեսա երթալու համար:

Բասքէլլօ շոգենաւը, նաւապետ Կրէչամ, ընդհանուր վաճառքով Նիւ Եորքէն մեկնած է փետրուար 23ին ուղղակի Պոլիս գալու և յետոյ Նովորոսիսկ երթալու համար:

Բօլէնօ և Բօնկօ շոգենաւերը այժմ կը բեռնաւորին ընդհանուր վաճառքով ի Նիւ Եորք ուղղակի Պոլսոյ և Սեւ ծովու համար:

Դիմել առ գործակալս Յ. ՀԷՅՑ ԷՆՏ ՐԻԶՕ

Թիւ 23—24, Թրիփիւա Միլլէթ խան, Ղալաթիա 377

Արտօնատէր ԶԱՐԷՀ ՆՈՒՐԻՃԵԱՆ